

ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Պատմության և միջազգային
հարաբերությունների ամբիոն

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ
ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար

ԵՐԵՎԱՆ – 2015

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ I.

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ԱՌԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՍԲ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ.....3

1. Ընդհանուր դրույթներ.....4
2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը4
 - 2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները4
 - 2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառնությունները.....6
 - 2.3. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը 8
3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները.....8
4. Կրեդիտների հատկացումը.....9
5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները.....9
6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը.....10
 - 6.1. Համակարգի հիմնադրույթները 10
 - 6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը 11
 - 6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը 14
 - 6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը15
 - 6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը16
 - 6.6. Ուսման առաջադիմությունը 18
7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը 19
8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը21
9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը 23
10. Դասընթացների տեղեկագիրքը 23
11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը..... 24
12. Կրեդիտների փոխանցումը 27
13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը 28
14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները 28
15. Եզրափակիչ դրույթներ..... 29

ԲԱԺԻՆ II.

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ 30

Մաս I. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ..... 30

1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը..... 31
2. Ծրագրի բովանդակությունը 32
 - 2.1. Ուսումնական կառուցամաս 32
 - 2.2. Հետազոտական կառուցամաս 35

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ..... 36

1. Տեղեկագրի նպատակը..... 38
 1. Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ..... 39
 2. Լրացական դասընթացներ 41
 3. Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ.....43
 4. Կամրնտրական դասընթացներ 60

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....69

I ԲԱԺԻՆ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ԱՌԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՄԲ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ

1. 1. Ընդհանուր դրույթներ

1.1. Սույն կարգը (այսուհետ՝ կարգ) սահմանում է ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ (այսուհետ՝ Կենտրոն) մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրի կրեդիտային հենքով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման միասնական կանոնները:

1.2. Կարգը ներառում է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացակարգերը, գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը, ակադեմիական առաջադիմության չափանիշները, ինչպես նաև եզրափակիչ ատեստավորման կազմակերպման ընթացակարգը:

1.3. Կարգում տրված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, նկարագրված են համակարգի բնութագրիչները, բնորոշ գործառույթները և ընթացակարգերը:

2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը

2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները

Համաեվրոպական ECTS¹ կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի Բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են Կենտրոնի մագիստրոսի կրթական ծրագրում:

1. *Կարողությունը* գիտելիքի, իմացության և ունակությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական (առանձնահատուկ ուսման տվյալ բնագավառի համար) և ընդհանուր:

2. *Կրթական արդյունքն* այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողն ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման չափանիշով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման վերաբերյալ: Կրթական արդյունքը և գնահատման չափանիշը միասին սահմանում են կրեդիտի շնորհման պահանջները:

¹ Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ:

3. *Կրթական (ուսումնական) մոդուլը* ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն միավորն է, որի համար կրեդիտ է տրվում: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը 1 կիսամյակ է՝ դրանով սահմանված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ: Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները ուսանողին շնորհվում են ամբողջությամբ, այլ ոչ թե առանձին մասերով:

4. *ECTS կրեդիտը* դասընթացն (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

5. *ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.*

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
- կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),
- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,
- ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

- կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

6. *Կրեդիտային համակարգը* ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:

7. *Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը* միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածքը 1 ուստարում գնահատվում է 60 ECTS կրեդիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

8. *ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.*

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

2.2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) *կրեդիտների փոխանցում.*

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատաձավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագրի օգնությամբ:

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

2.2.2. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատաձավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,
- կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող ծրագրի պահանջներին համապատասխան:

2.2.3. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,
- ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

- ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,
- դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսի նախապատվությունից,
- ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

2.3. *Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատաձևավալը*

1. Կենտրոնում մագիստրոսի կրթական աստիճաններում ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը սահմանվում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի:
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Ուսումնական տարվա տևողությունը 40 շաբաթ է, որից 32-ը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին: Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով՝ աշնանային և գարնանային: Ըստ այդմ, կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների տևողությունը սահմանվում է 16 շաբաթ:
4. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լսարանային լրիվ բեռնվածությունը 14-18 ժամ է²:
5. Առկա ուսուցման համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:
6. Որոշ դեպքերում, ուսման բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ ուսումնական բեռնվածություն:
7. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատաձևավալը՝ 120 կրեդիտ է:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

² Առանց լրացական դասընթացների

1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:
2. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:
3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝
 - ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,
 - բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսի կրթական ծրագրում, ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

4. Կրեդիտների հատկացումը

1. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը էլնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար ուսանողից պահանջվող միջին աշխատաժամանակի (լրիվ ուսումնական բեռնվածության) իրատեսական կանխատեսումից:
2. Հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև միարժեք կապ չկա: Կրեդիտների թիվը, ինչպես արդեն նշվել է, կախված է նաև պարապմունքի ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդներից և այլն:
3. Դասընթացի ծրագիրը մշակող ուսումնական կառույցը (ամբիոնը) այնպես է պլանավորում ուսանողի ուսումնական աշխատանքը, որ դրա կատարման համար պահանջվող ժամաքանակը համապատասխանի դասընթացին հատկացված կրեդիտների ժամային համարժեքին:
4. Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները պետք է ներկայացվեն ամբողջական թվերով:

5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար Կենտրոնի ուսանողը ծրագրի կատարման արդյունքում պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնագիտական բեռնվածություն:

2. Բոլոր ուսանողները, մասնագիտությունից անկախ, պետք է կուտակեն առնվազն 6 կրեդիտ՝ *ընդհանուր դասընթացների կրթամասից*, և 48 կրեդիտ՝ *հետազոտական կառուցամասից (ներառյալ՝ մագիստրոսական թեզը)*:
3. Մնացած կրեդիտների (մինչև 66) բովանդակային կազմը սահմանվում է մասնագիտական պարտադիր կրթամասով և կամընտրական դասընթացներով՝ ելնելով տվյալ մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներով սահմանված մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերման պայմանից, և յուրաքանչյուր ծրագրի համար տրվում է առանձին (ընդ որում, մինչև 18 կրեդիտ հատկացվում է կամընտրական դասընթացների ձևով որոշակի ուղղությամբ անհատական ուսուցում իրականացնելու համար):

6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

6.1. Համակարգի հիմնադրույթները

1. Կենտրոնում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոն համակարգը, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն

աշխատանքը, ուսումնառության գործընթացում ներմուծել մրցակցության տարրեր և բարելավել դասահաճախումները,

բ) ընթացիկ քննությունների և ստուգումների իրականացման օգնությամբ ներմուծել դիագնոստիկ գնահատման տարրեր՝ գնահատման արդյունքները դասախոսների և ուսանողների կողմից օգտագործելով որպես հետադարձ կապ՝ դասավանդման և ուսումնառության շարունակական բարելավման և կատարողականի բարձրացման նպատակով, բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման հիմնավորվածությունն ու արժանահավատությունը՝

գիտելիքների գնահատման գործընթացում հաշվի առնելով ուսումնասության տարբեր բաղադրիչները:

2. Գիտելիքների գնահատումը (ստուգումը) ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

- ա) դասընթացին ուսանողի մասնակցության գնահատում դասահաճախումների հաշվառման օգնությամբ,
- բ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված անհատական առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ և ստուգումներ),
- գ) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,
- դ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

3. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) *եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,*

բ) *առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:*

6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

6.2.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ներառված բոլոր դասընթացները եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ են:

- 1. Դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող եզրափակիչ քննության հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ)

քննություն, որոնցից առնվազն մեկն անց է կացվում ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա: Եզրափակիչ քննության ձևը դասընթացը կազմակերպող դասախոսի առաջարկությամբ հաստատում է ամբիոնի վարիչը:

2. Դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
 - ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվության աստիճանից, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 2 միավոր: Դասընթացին ուսանողի մասնակցության Գ_{մաս.} միավորը որոշվում **աղյուսակ 1-ում** բերված սանդղակի չափանիշներին համապատասխան (ուսումնառության անհատական ժամանակացույցով սովորող ուսանողի՝ դասընթացի մասնակցության համար տրվող միավորների քանակը հաշվարկվում է նրա ինքնուրույն աշխատանքի կատարողականի հիման վրա).

Աղյուսակ 1.

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
91-100	2
81-90	1,5
71-80	1
61-70	0,5
< 60	0

Օրինակ 1. Եթե 32 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի

15 ժամ բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝

$$[1 - 15/32] \times 100\% = (1 - 0.47) \times 100\% = 53\%$$

Համաձայն աղյուսակի՝ $Q_{մաս.} = 0$ միավոր:

Օրինակ 2. Եթե 64 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի 12 ժամ անհարգելի և 4 ժամ հարգելի բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝

$$[1 - 12/(64 - 4)] \times 100\% = (1 - 0.2) \times 100\% = 80\%$$

Համաձայն աղյուսակի՝ $Q_{մաս.} = 1$ միավոր:

բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների (գրավոր աշխատանք և բանավոր ներկայացում) արդյունքներից ($\Sigma P_{ընթ.}$), որոնց հատկացվող միավորների առավելագույն քանակը սահմանվում է 8,

գ) եզրափակիչ քննության արդյունքից ($P_{եզր.}$), որը կարող է գնահատվել մինչև 10 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականը/միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + \Sigma P_{ընթ.} + P_{եզր.} :$$

Ըստ այդմ, մագիստրոսի կրթական ծրագրում ընդգրկված դասընթացն ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով) ³.

Աղյուսակ 2.

Գնահատման բաղադրամասը	Գ _{մաս.}	Ք _{ընթ.1}	Ք _{ընթ.2}	Ք _{եզր.}	Գ _{արդ.}
Միավորը	2	8		10	20

3. Ընթացիկ գնահատման ձևերի միջև միավորների բաշխման քանակական հարաբերակցությունը որոշում է դասընթացը վարող դասախոսը, ինչը պարտադիր կերպով արձանագրվում է մագիստրոսական ծրագրի ուսանողի ուսումնառության ուղեցույցում զետեղված դասընթացի նկարագրության մեջ (դասընթացի ընթացիկ գնահատման կառուցվածքի փոփոխություն ուղեցույցի հրապարակումից հետո չի թույլատրվում):
4. Գնահատման վերը նկարագրված եղանակը կիրառվում է միայն ուսումնական կառուցամասի բաղկացուցիչ դասընթացների (բացի լրացական դասընթացներից) գնահատման համար: Հետագոտական կառուցամասի մոդուլները, այդ թվում նաև պրակտիկաները, գնահատվում են ստուգարքի ձևով: Մագիստրոսական ատենախոսությունը գնահատվում է 20 միավորանոց սանդղակով՝ սույն կարգում բերված գնահատման չափանիշներին համապատասխան:

6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը

1. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների/ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման

³ Ընթացիկ քննության մեկ առաջադրանքի արժեքը գնահատվում է առնվազն 1 միավոր, իսկ գնահատման քայլը՝ առնվազն 0.5 է

մեթոդներն ու չափանիշները տրամադրվում են ուսանողներին նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցները կազմում են ամբիոնները, և հաստատում է ուսումնական մասի պետը: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնական մաս:
3. Ընթացիկ քննություններն անց են կացվում ուսումնառության կիսամյակի 7÷8-րդ և 15÷16-րդ շաբաթներում:
4. Լրացական դասընթացներից ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում յուրաքանչյուր 8 շաբաթը մեկ: (Ընթացիկ ստուգումն անց է կացնում տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսը՝ առարկայի՝ դասացուցակով հատկացված ժամերին (ուսանողը չի ազատվում դասերից):
5. Եզրափակիչ քննություններն անց են կացվում կիսամյակային քննաշրջաննե րում՝ 17÷20-րդ շաբաթներում:
6. Քննության/ստուգման ավարտից հետո քննությունն ընդունած դասախոսը քննական ամփոփագիրը նույն օրը ներկայացնում է ամբիոն:
7. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն գանգատարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ նույն օրը դիմելու դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև՝ ուսումնական մասի պետին:

6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

1. Կենտրոնում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 20 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Աղյուսակ 3.

Գնահատման արդյունարար միավորը	Գնահատականը
18-20	«Գերազանց»
13-17	«Լավ»
8-12	«Բավարար»

0-7	«Անբավարար»
0	Չներկայացած
-	«Ստուգված»/ «Չստուգված»

Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում գնահատման արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը օրինակ՝ 18 (գերագ.)):

2. Դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 8-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «Չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում: «Ստուգված» գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին *վարկանիշային միավորներ*⁴ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի (ՄՈԳ) վրա:

6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար Կենտրոնի ուսումնական մասը, ամբիոնի հետ համատեղ յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են *ակադեմիական տեղեկագիր*⁵, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:
2. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ շրջանում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ տվյալ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

⁴ Վարկանիշային միավորի վերաբերյալ տե՛ս սույն կարգի 6.5. կետը

⁵ Ակադեմիական տեղեկագրի օրինակը կցված է սույն կարգին (հավելված 3):

3. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները⁶

- *գումարային կրեդիտների քանակը,*
- *գնահատված կրեդիտների քանակը,*
- *վարկանիշային միավորները,*
- *միջին որակական գնահատականը:*

4. *Գումարային կրեդիտը* (Կ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

5. *Գնահատված կրեդիտը* (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է թվային միավորներով.

ԳԿ=Σ Կրեդիտ

6. *Վարկանիշային միավորը* (ՎՄ) հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների գումար.

ՎՄ=Σ (Կրեդիտ x Գ_{արդ.})

որտեղ Գ_{արդ.}-ը տվյալ ուսումնական մոդուլից կամ առանձին դասընթացից ստացված արդյունարար գնահատականն է:

⁶ Տե՛ս հավելված 3 ակադեմիական տեղեկագիրը:

Օրինակ, եթե ուսանողը 5,4, և 6 կրեդիտանոց դասընթացից գնահատվել է (վաստակել է) համապատասխանաբար 12,16, և 19 միավոր, ապա դասընթացների այդ խմբից ուսանողի վաստակած վարկանիշային միավորը հավասար է՝

$$\text{ՎՄ} = 5 \times 12 + 4 \times 16 + 6 \times 19 = 238 \text{՝} 300 \text{ հնարավորից } (5 \times 20 + 4 \times 20 + 6 \times 20)$$

7. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ)։

$$\text{ՄՈԳ} = \text{ՎՄ} / \text{ԳԿ}$$

Օրինակ, նախորդ դեպքում դիտարկված դասընթացների խմբի համար հաշվարկված միջին որակական գնահատականը կլինի՝

$$\text{ՄՈԳ} = 238 / 15 = 15,87$$

20 հնարավորից:

8. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունաբար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

6.6. Ուսման առաջադիմությունը

1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:
2. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե՝
ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ ուսումնական միջին բեռնվածություն(10% թույլատրելի շեղումով),

բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների⁷ կրեդիտները:

3. Ուսանողը համարվում է *փորձաշրջանի կարգավիճակում*, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված պայմաններից որևէ մեկը, և ռեկտորատի կողմից նրան թույլատրվել է մասնակցել ակադեմիական պարտքերի մարմանը (լուծարքին):
4. *Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող* ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:
5. Մագիստրոսի ծրագրում ուսանողին կարող է տրվել նաև լրացուցիչ ժամանակ՝ դասընթացը կրկնելու համար:
6. *Փորձաշրջանի կարգավիճակում* գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից: Հեռացված ուսանողի վերականգնումը կատարվում է նույն կիսամյակում՝ ուսումնառության նախորդ ընթացքում վաստակած բոլոր կրեդիտների պահպանմամբ:
7. Նույն ուսումնական բեռնվածությամբ ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են (ուսանողական նպաստներ, պետական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս) նրանց միջին որակական գնահատականներով, իսկ միևնույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողներին՝ վարկանիշային միավորներով:

7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը

1. Դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս հաշվի չեն առնվում հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը կամ դիմումը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
2. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնական մասում գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

⁷ Տե՛ս դասընթացների ա) խումբը, բաժին 3, 3-րդ կետ:

3. Ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների կամ ստուգումների արդյունքների վերահանձնում, այդ թվում նաև ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, չի թույլատրվում:
4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողը կարող է այն հանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը/ստուգումն ընկած ժամանակահատվածում (համապատասխանաբար, 2-րդ ընթացիկ քննությունը՝ մինչև եզրափակիչ քննությունը, իսկ 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ մինչև քննաշրջանի սկիզբը)՝ նախապես այն համաձայնեցնելով ուսումնական մասի և դասընթացը վարող դասախոսի հետ:
5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում կարող է վերահանձնել այն:
6. *Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի* գնահատման արդյունարար միավորի նվազագույն 8-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում պետք է վերահանձնի եզրափակիչ քննությունը՝ վերջինիս համար սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 2 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից նա վաստակել է համապատասխանաբար 1 և 2 միավորներ, իսկ եզրափակիչ քննությունից՝ 2 միավոր, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$G_{արդ.} = 2 + 1 + 2 + 2 = 7,$$

որը ցածր է նվազագույն շեմային պահանջից (8 միավոր): Այս դեպքում ուսանողը պարտքերի մարման շրջանում վերահանձնում է միայն եզրափակիչ քննությունը՝ սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ, իսկ արդյունարար գնահատականը փոխվում է եզրափակիչ քննության միավորների տարբերությամբ: Օրինակ, եթե եզրափակիչ քննության 2 միավորը լուծարքում բարձրացվել է մինչև 5, ապա

$$G_{արդ.} = 7 + (5 - 2) = 10$$

7. Եթե մագիստրոսական ծրագրում դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորը գտնվում է $5 \div 7$ միավորի տիրույթում, ապա թույլատրվում է դասընթացի վերահանձնում նախորդ կետում բերված պահանջներին համապատասխան, ընդ որում՝ նույն

կիսամյակի ընթացքում ուսանողն ունի յուրաքանչյուր այդպիսի դասընթաց վերահանձնելու ընդամենը մեկ հնարավորություն: 4 միավոր և ցածր արդյունք ցուցաբերած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողը պարտավոր է կրկնել դասընթացը:

8. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակում 2 դասընթաց չհանձնած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողին հնարավորություն է տրվում անհատական ծրագրով կրկնել դասընթացները հաջորդ աշնանային կիսամյակում՝ շարունակելով ուսումը: 2-րդ և 3-րդ կիսամյակներում որևէ դասընթաց չհանձնած ուսանողը ազատվում է Կենտրոնից:
9. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:
10. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերակսող ուսանողի կողմից կիսամյակն ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Ուսումնառության առաջին կիսամյակի սկզբում մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողը ծրագրի ղեկավարից ստանում է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ձևաթերթը, որտեղ նախապես լրացված են ուսումնական և հետազոտական կառուցամասերի բաղկացուցիչ դասընթացները և գիտակրթական մոդուլները՝ բացառությամբ կամընտրական դասընթացների:
2. Անհատական ծրագրում տրվում է դասընթացների ընտրացանկն ըստ ուսման տարիների և կիսամյակների՝ դրանց հատկացված կրեդիտների հետ միասին: Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրի ձևաթերթը բերված է հավելված 1-ում:
3. Ուսման առաջին շաբաթում ուսանողն իր ուսումնական խորհրդատուի հետ միասին լրացնում է կամընտրական դասընթացները ուսումնառության իր անհատական ծրագրում, որն այնուհետև հաստատվում է ծրագրի ղեկավարի կողմից և ներկայացվում ամբիոն:
4. Անհատական ծրագրում ներառված տվյալ կիսամյակի կամընտրական դասընթացներին ուսանողների գրանցումն իրականացվում է համապատասխան ամբիոնում: Բոլոր

ուսանողները պետք է գրանցված լինեն մինչև տվյալ կիսամյակի 2-րդ շաբաթվա վերջը: Սահմանված վերջնաժամկետից հետո դասընթացներին մասնակցելու բոլոր տեսակի գրանցումները դադարեցվում են:

5. Հետագա կիսամյակների ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում, ուսանողը կարող է փոփոխություններ կատարել ուսումնառության իր անհատական ծրագրի դասընթացների ընտրացանկում՝ նախապես ստանալով ուսումնական խորհրդատուի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը: Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունների ձևաթերթը բերված է *հավելված 2-ում*:
6. Դասընթացի փոփոխությունը կարող է կատարվել նաև մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման նախաձեռնությամբ, եթե տվյալ դասընթացում բավարար թվով մասնակիցներ չեն ընդգրկվել:
7. Անհատական ծրագրի փոփոխությունը ենթադրում է դասընթացի բացթողում, նոր դասընթացի ընտրություն (ավելացում) ընտրացանկում, որի իրա կանացման ընթացակարգը հետևյալն է.
 - ուսանողը կարող է բաց թողնել իր ընտրած դասընթացը ուսումնական խորհրդատուի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 2-րդ շաբաթվա վերջը,
 - տվյալ կիսամյակի 3-րդից մինչև 4-րդ շաբաթվա վերջը բացթողումը ձևակերպելու համար ուսանողը պետք է ստանա նաև դասընթացը վարող դասախոսի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը,
 - ուսանողն իր ընտրացանկում նոր դասընթաց կարող է ավելացնել ուսումնական խորհրդատուի և դասընթացը վարող դասախոսի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 2-րդ շաբաթվա վերջը:
8. Նախորդող կրթական աստիճանի մասնագիտության փոփոխությամբ մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողների համար ուսումնառության 1-ին շաբաթվա ընթացքում կարող են նշանակվել լրացական դասընթացներ: Լրացական դասընթացներ նշանակելու հարցը համապատասխան հարցազրույցից հետո առաջադրվում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի կողմից և համաձայնեցվում մասնագիտացնող ուսումնական ստորաբաժանման հետ:
9. Ուսանողը պատասխանատու է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ճշտության և ամբողջականության ապահովման համար:
10. Կենտրոնը իրեն իրավունք է վերապահում հանել ցանկացած դասընթացի առաջադրումը տվյալ կիսամյակում, եթե դրանում ընդգրկված չեն բավարար թվով ուսանողներ:

9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Կիսամյակի առաջին երկու շաբաթվա ընթացքում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը կազմում և ուսանողներին է տրամադրում տվյալ կիսամյակի հետազոտական աշխատանքների պլանը (ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսվող գիտակրթական մոդուլների կազմակերպման ժամանակացույցը):
2. Ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսված գիտակրթական մոդուլների կատարողականի ստուգման համար կիրառվում է ատեստավորում: Գիտական ղեկավարի սեմինարի, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքի և պրակտիկաների ատեստավորումը կատարում է մագիստրանտի գիտական ղեկավարը, որը լրացված ատեստավորման թերթիկն անձամբ հանձնում է ամբիոն:
3. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակի ավարտին ծրագրի համապատասխան հետազոտական մոդուլից ատեստավորում չստացած ուսանողին հնարավորություն է տրվում շարունակելու ուսումը 2-րդ կիսամյակում՝ այդ ընթացքում կատարելով չատեստավորված մոդուլով նախատեսված անավարտ աշխատանքը: 2-րդ և 3-րդ կիսամյակներում որևէ հետազոտական մոդուլով չատեստավորված ուսանողն ազատվում է Կենտրոնից:

10. Դասընթացների տեղեկագիրքը

1. Կենտրոնը յուրաքանչյուր ուստարվա համար հրապարակում է Կենտրոնի դասընթացների տեղեկագիրք (տպագրված և/կամ կայքէջում տեղադրված է էլեկտրոնային տարբերակով), որը նաև կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց է:
2. Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է Կենտրոնում իրականացվող կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է.
 - ա) ընդհանուր տեղեկություն Կենտրոնի վերաբերյալ՝ տեսակը և կարգավիճակը, ուսումնական ստորաբաժանումները, առաջարկվող կրթական ծրագրերը, ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ներբուհական հիմնական կանոնները (հատկապես կրեդիտների կուտակման, պաշտոնական ճանաչման և փոխանցման վերաբերյալ) և այլն,

բ) տեղեկություն կրթական ծրագրերի վերաբերյալ.

- ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, մուտքի շեմային պահանջները, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, կրթությունը շարունակելու հնարավորությունները, ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը և բովանդակությունը, քննական կանոնները և գնահատման կարգը, ավարտական ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացի նկարագրությունը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի գիտելիքներով ու կարողություններով, դասընթացի համառոտագիրը (հակիրճ բովանդակությունը/թեմաները), անհրաժեշտ նախապայմանները, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները, դասավանդման լեզուն և այլն,

գ) ընդհանուր տեղեկատվություն ուսանողների համար.

- նյութական օգնության հնարավորությունները, ուսման վարձերի զեղչման և փոխհատուցման պայմաններն ու կանոնները, գործող ուսանողական ծառայությունները, ուսանողներին հասանելի ուսումնական/լաբորատոր ենթակառուցվածքները և այլն:

11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը

1. Ուսանողի կողմից մագիստրոսի ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է մագիստրոսական ատենախոսության կատարումով և պաշտպանությամբ:
2. Մագիստրոսական ատենախոսության գիտական ղեկավարի նշանակումը և թեմայի հաստատումը իրականացվում է 1-ին կիսամյակում: Համապատասխան ընթացակարգը ներառում է.
 - ծրագրի ղեկավարի հետ խորհրդատվությունների անցկացում, որոնց ընթացքում ճշգրտվում են մագիստրանտի

հետազոտական հետաքրքրությունները, կազմակերպվում է հանդիպում տվյալ մագիստրոսական ծրագրի ատենախոսությունների ղեկավարների հետ,

- գիտական ղեկավարի հետ թեմայի ընտրության վերաբերյալ խորհրդատվությունների անցկացում,
- մագիստրոսական ատենախոսության համաձայնեցված թեմաների և գիտական ղեկավարների թեկնածությունների ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի (միջամբիոնային հանձնախմբի) հաստատմանը, գիտական ղեկավարի նշանակումը և հրամանագրումը:

3. Մագիստրանտի կողմից գիտական ղեկավարի հետ համաձայնեցված մագիստրոսական թեզի թեմայի առաջարկի պատրաստում և ներկայացում ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) քննարկման և հաստատման համար, որն իրականացվում է 2-րդ կիսամյակում: Ատենախոսական առաջարկը պետք է պարունակի թեմայի բնագավառում առկա իրադրության նկարագրությունը, աշխատանքի նպատակը, ածանցյալ խնդիրների առաջադրումն ու սահմանումը, դրանց հավանական լուծումները, հետազոտական մեթոդները և գրականության ցանկը: Ատենախոսական աշխատանքի կատարումը շարունակվում է ուսուցման 3-րդ և 4-րդ կիսամյակներում:

4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա) մագիստրոսական թեզի ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման քննարկմանը պաշտպանությունից 4 շաբաթ առաջ: Մագիստրոսական թեզի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը պետք է ներառի կատարված աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,

բ) մագիստրոսական թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի, մագիստրանտի գիտական ղեկավարի և մագիստրանտի պարտադիր մասնակցությամբ մեկ շաբաթյա ժամկետում /առաջին շաբաթ/: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրոսի աստիճան հայցողը պարտավոր է

երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Լրացուցիչ քննարկման արդյունքում դրական եզրակացության դեպքում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից մագիստրոսական թեզը երաշխավորվում է պաշտպանության,

- զ) մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից աշխատանքի արտաքին գրախոսության կազմակերպում, որի արդյունքում ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից 3 օր առաջ մասնագիտացնող ամբիոնին (միջամբիոնային հանձնախմբին) է ներկայացվում ատենախոսության վերաբերյալ գրախոսականը,
- դ) մագիստրոսական թեզի հրապարակային պաշտպանություն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

- 5. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն իրականացվում է համաձայն ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից սահմանված կարգի:
- 6. Մագիստրոսական թեզի գնահատումը կատարվում է աղյուսակ 4-ում ներկայացված 20 միավորանոց սանդղակով:
- 7. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանվում են գնահատման միավորների հետևյալ չափաքանակները.

Աղյուսակ 4.

Թիվ	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
1	Արդիականությունը/նորույթը	6
2	Ինքնուրույնության աստիճանը	6
3	Ձևակերպման որակը	4
4	Ներկայացման որակը	4
	Ընդամենը	20

8. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի անդամների կողմից մագիստրոսական թեզի գնահատումները կատարվում են սահմանված նմուշի գնահատման ձևաթերթում (տե՛ս *հավելված 4*):

12. Կրեդիտների փոխանցումը

1. Այլ բուհերից ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն մագիստրոսի կրթական ծրագրեր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների (կիսամյակ, ուստարի) տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:
2. Այլ կրթական ծրագրից ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն կրթական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե դրանց բովանդակությունները միանման են կամ առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:
3. Այլ բուհում ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի և ընդունող բուհի միջև:
4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնը նշանակում է ECTS-ի բուհական համակարգող, որի գործունեության հիմնական ոլորտները և պարտականությունների շրջանակները կանոնակարգվում են առանձին կարգով /անհրաժեշտության դեպքում/:

13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

5. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ամբիոնները կազմակերպում են ուսումնական խորհրդատուների (կուրատորների) ծառայություն, որում ընդգրկում են

- մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:
6. Մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական խորհրդատուների թիվը սահմանում է Կենտրոնը՝ ելնելով տարբեր կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների թվի և ամբիոնների դասախոսական ներուժի համադրումից:
 7. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն ամրագրված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ շրջանում:
 8. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ, օգնում դասընթացների ընտրության և անհատական ուսումնական ծրագրերի կազմման գործընթացներում:

14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝
 - ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
 - կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
 - կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:
2. Ուսանողն իրավունք ունի՝
 - – ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Կենտրոնի կողմից առաջադրվող կամ ընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
 - – միջբուհական փոխանակման և (կամ) ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
 - – փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
 - շարունակելու ուսումնառությունը ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնում՝ համաձայն գործող կարգի,

- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող ավարտական փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին ստանալու ՀՀ Կառավարության որոշմամբ հաստատված համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված՝ երկու լեզվով՝ հայերեն և անգլերեն:

15. Եզրափակիչ դրույթներ

Սույն կարգը գործողության մեջ է դրվում 2014 թվականից՝ ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրոսի կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների ուսումնառությունը կազմակերպելու համար:

II ԲԱԺԻՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մաս I.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Պատմության և միջազգային հարաբերությունների ամբիոնը մագիստրոսի կրթական մակարդակում կազմակերպում է ուսուցում՝ «Միջազգային հարաբերություններ» ծրագրով.

1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը

Մագիստրոսի պատրաստման ծրագիրը բաղկացած է 2 հիմնական կառուցմասից՝ ուսումնական և հետազոտական, որոնցից յուրաքանչյուրով նախատեսված աշխատանքներն իրականացվում են նախանշված ուսումնական կիսամյակներում՝ ուսումնական և հետազոտական կառուցմասերի կրեդիտներով արտահայտված ծավալների հետևյալ համամասնությամբ.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		
Լրացական դասընթացներ	0	4
Ընդհանուր կրթամաս	6	2
Մասնագիտական պարտադիր կրթամաս	43	12
Կամրնորական դասընթացներ	18	6
ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		
Գիտական սեմինար	12	4
Գիտահետազոտական աշխատանք	23	4
Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	1
Գիտամանկավարժ. պրակտիկա	3	1
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	120	35

Կիսամյակ	I	II	III	IV	Ընդամենը
Ուսումնական կառուցմաս, կրեդիտ	23	23	21	0	67
Հետազոտական կառուցմաս, կրեդիտ	6	8	9	30	53
Ընդամենը, կրեդիտ	29	31	30	30	120

Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 20-շաբաթյա տևողությունը, որից 16-ը հատկացվում է տեսական ուսուցմանը և պրակտիկաներին, իսկ 4-ը՝ քննաշրջանին: Ծրագրի առաջին երեք կիսամյակների սկզբում մեկ շաբաթ հատկացվում է մագիստրանտի անհատական ուսումնական ծրագրի ձևավորմանը:

Ուսանողի շաբաթական լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը կազմում է 1,5 կրեդիտ (24 կրեդիտ / 16 շաբաթ = 1,5) կամ 45 ժամ, իսկ ուսումնական կրեդիտի ժամային համարժեքը՝ 1 կրեդիտ = 30 ժամ: Ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով),

իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ: Ուսումնական ծրագրի լրիվ աշխատածավալը համապատասխանում է 120 կրեդիտի:

2. Ծրագրի բովանդակությունը

2.1. Ուսումնական կառուցամաս

Ծրագրի ուսումնական կառուցամասը բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչներին՝ *լրացական դասընթացներ, ընդհանուր կրթամաս, մասնագիտական պարտադիր կրթամաս և կանխնորական դասընթացներ*: Առաջին երկուսը ծառայում են մագիստրոսի կրթական աստիճանի ընդհանուր հենքի ապահովմանը կամ համալրմանը, երրորդ կրթամասը կազմում է մագիստրոսի ծրագրի բովանդակային էությունը, որն ապահովում է մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների անհրաժեշտ հենքը, իսկ չորրորդը՝ ծրագրի անհատականացված ուսուցման մասն է:

Լրացական դասընթացներ

Լրացական դասընթացների բաղադրիչն ուղղված է նախորդ կրթական աստիճանի պահանջներն անհրաժեշտության դեպքում լրացնելուն (մասնագիտության փոփոխության դեպքում կամ օտար լեզուների իմացության ոլորտում): Նկատի ունենալով մագիստրոսների՝ մասնագիտական և հետազոտական աշխատուժի միջազգային շուկայում ազատ տեղաշարժն ու պահանջվածությունն ապահովելու անհրաժեշտությունը, որպես պարտադիր լրացական դասընթաց՝ ծրագրում ընդգրկված է անգլերենը: Մասնագիտական անհրաժեշտությունից ելնելով, գիտական ղեկավարի երաշխավորությամբ ուսանողի անհատական ուսումնական պլանում որպես լրացական դասընթաց կարող է ներառվել նաև օտար այլ լեզու: Բաղադրիչը յուրաքանչյուր մագիստրոսական ծրագրում նախատեսում է մինչև 3 լրացական դասընթացի առկայություն: Լրացական դասընթացները կրեդիտատար չեն:

Թվանիշ	Ստոր-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ) ⁸	Գիսամյակ	Գնահատման ձևը
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	0	64	I, II	Ստուգաք
18/M04	Մասնագիտական օտար լեզու (ռուսերեն)	0	64	I, II	Ստուգաք

Ընդհանուր դասընթացների կրթամաս

Ընդհանուր կրթամասի աշխատածավալը 6 կրեդիտ է: Ընդհանուր դասընթացների առկայությունը ծրագրում նպատակառոտված է ուսանողների մոտ փոխանցելի գիտելիքների և կարողությունների, մասնավորապես, տեղեկատվական տեխնոլոգիական ունակությունների և մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրների պատշաճ ընկալումը ապահովելուն: Այն ներառում է երկու պարտադիր դասընթաց՝ *“Համակարգչագիտություն”* և *“Մասնագիտության փիլիսոփայական հարցեր”*: Առանձին դեպքերում, մասնագիտական

⁸ Այսուհետ՝ դ – դասախոսություն, գ – գործնական կամ սեմինար պարապմունք, լ – լաբորատոր աշխատանք:

անհրաժեշտությունից ելնելով, մասնագիտական պարտադիր կրթամասին հասկացված ժամաքանակի հաշվին հնարավոր է նաև ընդհանուր այլ դասընթացների ընդգրկումը:

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե- դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/վ)	Կիսամ- յակ	Գնահատ- ման ձևը
05/M08	Համակարգչագիտություն	3	4/28/0	I	Քննություն
16/M01	Մասնագիտության փիլիսոփայական հարցեր	3	32/0/0	I	Քննություն

Մասնագիտական պարտադիր կրթամաս

Մասնագիտական պարտադիր կրթամասն ընդգրկում է 8-ից մինչև 16՝ երեքից հինգ կրեդիտատարությամբ մոդուլ-դասընթացներ: Կրթամասի ընդհանուր աշխատածավալը ծրագրում սահմանված է 43 կրեդիտ: Մա մագիստրոսական ծրագրի պարտադիր դասընթացների կազմն է, որն ապահովում է տվյալ մասնագիտացմամբ մագիստրոսի կրթական մակարդակում պահանջվող գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը: Դրանք մշակվում են՝ հաշվի առնելով մաս- նագիտական աշխատաշուկայի արդի կարիքները և պահանջումները:

1. Մագիստրոսական ծրագիր՝ «Միջազգային հարաբերություններ»

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե- դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/վ)	Կիսամ- յակ	Գնահատ- ման ձևը
12/M01	Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (հին և միջին դարեր)	4	42/6/0	I	Քննություն
12/M02	Տարածաշրջանը գլոբալացման գործընթացներում	4	42/6/0	I	Քննություն
12/M03	Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (նոր և նորագույն շրջան)	5	42/6/0	II	Քննություն
12/M04	Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրներ	3	26/6/0	II	Քննություն
12/M05	Սփյուռքի պատմություն	3	20/12/0	II	Քննություն

12/M06	Հայկական հարցը և միջազգային դիվանագիտությունը	3	24/8/0	II	Քննություն
12/M07	Աշխարհաքաղաքականություն	3	28/4/0	II	Քննություն
12/M08	Դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայություն և իրավունք	4	40/8/0	III	Քննություն
12/M09	ՀՀ միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը	4	40/8/0	III	Քննություն
12/M10	Միջազգային հարաբերությունների ժամանակակից տեսությունները և համակարգը	4	36/12/0	III	Քննություն
12/M11	Հայոց ցեղասպանության հետևանքների վերացման միջազգային իրավական հիմքերը	3	24/8/0	III	Քննություն
12/M12	Դիվանագիտական արարողակարգ	3	16/16/0	III	Քննություն

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթացներն ընտրվում են Կենտրոնի այլ մագիստրոսական ծրագրերի դասընթացներից և նպատակ ունեն մագիստրանտի մոտ ձևավորելու մագիստրոսական թեզը հաջողությամբ կատարելու համար անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ: Այս դասընթացների ընդհանուր աշխատածավալը ծրագրում սահմանափակված է 18 կրեդիտով, իսկ կազմն ընտրվում է ուսումնական խորհրդատուի (գիտական ղեկավարի) հետ համատեղ՝ տվյալ կամ հարակից (մասնագիտության շրջանակներում միջդիսցիպլինար կապերի ձևավորման նպատակով) մագիստրոսական ծրագր(եր)ի դասընթացների ցանկից՝ 1-ին կիսամյակի ընթացքում: Տվյալ ծրագրի կամընտրական դասընթացներից ընտրվող դասընթացների ընդհանուր աշխատածավալը պետք է կազմի առնվազն 9 կրեդիտ, իսկ առաջարկվող դասընթացների քանակը՝ պահանջվածից առնվազն 2 անգամ ավելի:

Կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է համեմատաբար ազատ բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ հետևյալ մոդուլները, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը:

1. Մագիստրոսական ծրագիր՝

Միջազգային հարաբերություններ

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/յ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
12/M13	Ժողովրդավարությունը և ժամանակակից քաղաքական գործընթացները	3	26/6/0	I	Քննություն

12/M14	Քաղաքակրթությունների տեսություն և պատմություն	3	26/6/0	I	Քննություն
12/M15	Բանակցություններ վարելու և ժեստերի արվեստ	3	20/12/0	II	Քննություն
12/M16	Հարակից երկրների պատմության հիմնափուլերը	3	26/6/0	II	Քննություն
12/M17	Եվրոպական ինտեգրացիա. հիմնախնդիրներ	3	24/8/0	III	Քննություն
12/M18	Էթիկետ և միջազգային հաղորդակցություն	3	24/8/0	III	Քննություն

2.2. Հետազոտական կառուցամաս

Ծրագրի հետազոտական կառուցամասը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները՝ **գիտական սեմինար, գիտահետազոտական աշխատանք, գիտահետազոտական պրակտիկա, գիտամանկավարժական պրակտիկա** և **մագիստրոսական թեզ**:

Գիտական սեմինարը ծրագիրն իրականացնող կառույցի (գիտական կազմակերպություն, ամբիոն, կենտրոն) կողմից կազմակերպվող կանոնավոր գործող սեմինարների շարք է, որի կայացման ժամանակացույցը սահմանվում է մագիստրոսական ծրագրի տվյալ կիսամյակի դասացուցակով: Գիտական սեմինարի ընթացքում մագիստրանտներին ցուցաբերվում է գիտական հետազոտություն կատարելու մեթոդաբանական և մեթոդական աջակցություն, ձևավորվում են գիտական սեմինարներին հաղորդումներ և զեկուցումներ ներկայացնելու, գիտական բանավեճ վարելու, գրախոսություններով հանդես գալու հմտություններ:

Գիտահետազոտական աշխատանքի բովանդակությունը պայմանավորվում է ուսանողի մագիստրոսական թեզի թեմայի խնդիրներով և կազմվում է գիտական ղեկավարի հետ համատեղ: Այն կազմակերպվում է ուսումնառության 2-րդ, 3-րդ և 4 կիսամյակներում՝ ընդհանուր 23 կրեդիտ աշխատածավալով:

Գիտահետազոտական պրակտիկան կազմակերպվում է 4-րդ կիսամյակում՝ գիտական ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Կարող է իրականացվել ամբիոնի կամ լաբորատորիայի գիտական թեմաների շրջանակներում: Ունի 3 կրեդիտ աշխատածավալ:

Գիտամանկավարժական պրակտիկան կազմակերպվում է 4-րդ կիսամյակում՝ գիտական ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Այն ևս ունի 3 կրեդիտ աշխատածավալ:

Մագիստրոսական թեզի կատարումը և նրա պաշտպանությունը մագիստրոսի կրթական ծրագրի եզրափակիչ փուլն է, որն իրականացվում է 4-րդ կիսամյակում: Մագիստրոսական թեզի կատարման և պաշտպանության համար ծրագրում նախատեսվում է 12 կրեդիտ աշխատածավալ:

Մաս II.

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է «Միջազգային հարաբերությունների» ամբիոնում իրականացվող մագիստրոսի կրթական ծրագրի նույնանուն մասնագիտության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես ուսումնական ծրագրի, այնպես էլ դրա բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է՝

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջներն ու ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ

05/M08. Համակարգչագիտություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդել գիտելիքներ ժամանակակից ինֆորմատիկայի և ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառման մասին, որի հետևանքով ուսանողը կկարողանա ավելի խորը հետազոտությունները կատարել իր ոլորտում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա

1.1. անհատական համակարգչի արտաքին և ներքին կառուցվածքները նաև ներքին սարքավորումների նպատակը,

2. **կհասկանա** լոկալ և գլոբալ ցանցերի դասակարգում, լոկալ ցանցերի տոպոլոգիա, համացանցի կառուցվածքը:

3. **կկարողանա կատարել** աշխատանք Windows XP, 7, 8 օպերացիոն համակարգերի հիմնական տարրերի հետ: Կունենա համացանցի ծառայություններից օգտվելու հմտություններ:

Օգտագործել MS Office հիմնական ծրագրերից՝

3.1 **MS Office Power Point** ծրագրում դրվագների ավելացում, ձևավորում, յուրաքանչյուր դրվագի համար անիմացիաների կարգավորում, դրվագներում օբյեկտների ներմուծում, ձևավորում, դրվագում յուրաքանչյուր օբյեկտի համար անիմացիաների կարգավորում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում:

3.2 **MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում՝** բանաձևերի մուտքագրում, գրաֆիկների կառուցում ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում:

3.3 **MS Office Word տեքստային խմբագրիչում՝** տեքստային խմբագրիչում տեքստի մուտքագրում, խմբագրում, և ձևավորում:

Աշխատանք աղյուսակների և օբյեկտների հետ (մասնավորապես՝ ներմուծել **MS Office Excel** աղյուսակը **MS Office Word**) MS Office Word տեքստային խմբագրիչում: MS Office Word տեքստային խմբագրիչի միջոցով մասնագիտական թեստեր և ռեֆերատների պատրաստում:

Յոթվածներում, ռեֆերատներում հղումների ստանդարտների հետ աշխատել՝ մասնավորապես, IEEE 2006, ГОСТ(сортировка по именам) ГОСТ(сортировка по названиям) և այլն այլ ստանդարտներով աշխատել ինչպես նաև **«Բովանդակություն»** կազմել օգտագործելով **MS Office Word** հրամաններից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Անհատական համակարգչի կառուցվածքը, արտաքին և ներքին սարքեր, էլքի-մուտքի սարքեր: Ինֆորմացիայի ներկայացման ձևերը, չափման միավորները: Հիշողության տեսակներ և կազմակերպման ձևեր: Համակարգչի ծրագրային ապահովումը՝ օպերացիոն համակարգեր և կիրառական ծրագրեր: Օպերացիոն համակարգերի (Windows XP, Windows 7, Windows 8) հիմնական տարրերը: Windows օպերացիոն միջավայրում՝ պատուհանների, ֆայլերի,

թղթապանակների հետ աշխատանքը, Control Panel: **Թեմա 2'** Կիրառական ծրագրեր, դրանց տեսակները: Ուտիլիտային ծրագրեր: Վիրուսներ և հակավիրուսային ծրագրեր: Հաշվողական ցանցերի դասակարգում՝ լոկալ և գլոբալ ցանցեր: Համացանցի ծառայություններից օգտվելու մեթոդներ: Մասնագիտությանը առնչվող օգտակար կայքեր: **Թեմա 3'** MS Office Word տեքստային խմբագրիչի գործիքային վահանակի ֆունկցիաները: MS Office Word տեքստային խմբագրիչում տեքստի մուտքագրում, խմբագրում և ձևավորում: Աշխատանք աղյուսակների և օբյեկտների հետ MS Office Word տեքստային խմբագրիչում: MS Office Word տեքստային խմբագրիչի միջոցով մասնագիտական թեստերի պատրաստում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: **Թեմա 4'** MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակների գործիքային վահանակի ֆունկցիաները: Տվյալների մուտքագրում, տիպերի հայտարարում և աղյուսակի ձևավորում MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: Բանաձևերի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: **Թեմա 5'** Թվաբանական գործողություններ տվյալների հետ, դիագրամների կառուցում MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում: Աշխատանք ֆունկցիաների հետ MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: Բանաձևերի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: **Թեմա 6'** MS Office Power Point ծրագրի գործիքային վահանակի հիմնական ֆունկցիաները: MS Office Power Point ծրագրում դրվագների ստեղծում, ձևավորում, յուրաքանչյուր դրվագի համար անիմացիաների կարգավորում: MS Office PowerPoint ծրագրի դրվագներում օբյեկտների ներմուծում, ձևավորում, դրվագում յուրաքանչյուր օբյեկտի համար անիմացիաների կարգավորում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

16/M01. Մասնագիտության փիլիսոփայական հարցեր (3 կրեդիտ)

Շարքաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է փիլիսոփայությունը դարձնել մասնագիտական մտածողության մշակույթի անհրաժեշտ տարրերից մեկը: Այն կոչված է ընդլայնելու մագիստրանտների հոգևոր մտահորիզոնը, հաղթահարելու մասնագիտական սահմանափակության շրջանակները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **կծանոթանա** դասական և հետդասական փիլիսոփայական հայեցակարգերի հետ,

2. **ձեռք կրերի** մասնագիտական և փիլիսոփայական հիմնահարցերը քննադատաբար վերլուծելու և գնահատելու հմտություններ և ունակություններ,

3. **կծանոթանա** միջառարկայական հետազոտությունների մեթոդաբանական և աշխարհայացքային հիմքերի հետ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Անտիկ փիլիսոփայության ընդհանուր ակնարկ: **Թեմա 2**՝ Ֆրենսիս Բեկոնը որպես բրիտանական էմպիրիզմի հիմնադիր: **Թեմա 3**՝ Բրիտանական էմպիրիզմի ակունքները, Ջ. Լոկ, Ջ. Բերկլի, Դ. Հյում: **Թեմա 4**՝ Ռ. Դեկարտը որպես եվրոպական ռացիոնալիզմի հիմնադիր: **Թեմա 5**՝ Ի. Կանտը որպես գերմանական դասական փիլիսոփայության հիմնադիր: **Թեմա 6**՝ Նեոկանտականություն: **Թեմա 7**՝ Առաջին պոզիտիվիզմ (Կոնտ, Սպենսեր, Միլ): **Թեմա 8**՝ Երկրորդ պոզիտիվիզմ (Մախ, Դյուգեն, Պուանկարե), **Թեմա 9**՝ Ամերիկյան պրագմատիզմ: **Թեմա 10**՝ Գիտության փիլիսոփայությունը Լ. Վիտգենշտեյնի հայեցակարգի մեջ, **Թեմա 11**՝ XX դ. տրամաբանական պոզիտիվիզմը: **Թեմա 12**՝ Պոստպոզիտիվիզմ: **Թեմա 13**՝ Տեսության մեթոդաբանական կարգավորիչները: **Թեմա 14**՝ Հերմենևտիկան որպես մարդկային կեցության մասին փիլիսոփայական ուսմունք: **Թեմա 15**՝ Էկզիստենցիալիզմի փիլիսոփայությունը: **Թեմա 16**՝ Լեզվի փիլիսոփայությունը: **Թեմա 17**՝ Պատմության ժամանակակից փիլիսոփայությունը: **Թեմա 18**՝ Գլոբալիզմի փիլիսոփայությունը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունից մեկը անց է կացվում մագիստրոսի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Լրացական դասընթացներ

18/M01. Մասնագիտական օտար լեզու (անգլերեն- 1-2) (0 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 1-ին և 2-րդ կիսամյակ, ստուգաթղթ

Նպատակը.

Երկու կիսամյակ տևողությամբ ուսումնական գործունեության ընթացքում «Միջազգային հարաբերություններ» բաժնի ուսանողներին ուսուցանել մասնագիտական անգլերեն լեզու՝ միջազգային հարաբերություններ կոնտեքստում, որն իր մեջ ներառում է համապատասխան մասնագիտական տերմինների ու արտահայտությունների, քերականական ժամանակաձևերի ու կառուցվածքների ուսումնասիրում և տիրապետում, մեթոդական կողմնորոշիչ ցուցումներ՝ ձեռք բերած գիտելիքները ամրապնդելու և վերարտադրելու նպատակով, տեղեկատվական-հաղորդակցային տեխնոլոգիաների կիրառում՝

օգնելու սովորողներին զարգացնելու խոսքային հմտություններն ու կարողությունները, լրացուցիչ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական տեքստերի վրա ինքնուրույն աշխատանք՝ օգտագործելով համապատասխան բառարաններ և ձեռնարկներ (տեքստերի թարգմանություն՝ անգլերեն-հայերեն, հայերեն-անգլերեն, տեքստերի վերարտադրում, բառարանային աշխատանք և այլն): Ծրագրի շրջանակներում նախատեսված է սովորողներին ծանոթացնել լեզուն ուսումնասիրելու հետ կապված խնդիրներին, նպատակներին, սկզբունքներին, ինչպես նաև օգնել հաղթահարելու սովորելու ընթացքում հանդիպող դժվարություններն ու խոչընդոտները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **կտիրապետի** անգլերեն լեզվի քերականական ժամանակաձևերին, կառուցվածքներին, մասնագիտական բառապաշարին, լեզվամտածողական հմտություններին, որոնք հնարավորություն կտան սովորողներին ինքնուրույն օգտվել մասնագիտական գրականությունից,
2. **կկարողանա** անգլերենով խոսել մասնագիտական և ոչ մասնագիտական միջավայրում,
3. **կմասնակցի** անգլերեն լեզվով տեղի ունեցող բանավեճերի, երկխոսություններին,
4. **կպատրաստի** ներկայացումներ (պրեզենտացիաներ), զարգացնելու բանավոր և գրավոր խոսքը:

Բովանդակությունը.

«Մասնագիտական օտար լեզու» դասընթացը նախատեսված է ոչ մասնագիտական բաժինների ուսանողների համար: Առարկան ենթադրում է ապահովել անմիջական լեզվական միջավայր ուսանողների համար, ծանոթացնել նրանց անգլերենի առանցքային քերականական կառույցներին, մասնագիտական տերմինաբանությանը, իդիոմատիկ արտահայտություններին, աջակցել լեզվամտածողության, լեզվազգացողության զարգացմանը և ստեղծել համապատասխան պայմաններ հաղորդակցության գործընթացում լեզուն կիրառելու համար: Դասընթացը հատուկ շեշտ է դնում բանավոր մասնագիտական խոսքին և նրա ավտոմատ զարգացման գիտելիքներին, որը իրագործվում է բանավոր խոսքը խթանող մի շարք առաջադրանքների միջոցով:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

18/M01. Մասնագիտական օտար լեզու (ռուսերեն- 1-2) (0 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին և 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ռուսաց լեզվի հենքային քերականական կառույցներին (հնչյունական համակարգ, քերականական առանձնահատկություններ), կիրառական ոճերին, մասնագիտական գիտարնկալման հասկացություններին և մասնագիտական տերմինաբանությանը: Գլխավոր նպատակներից է՝ զարգացնել լեզվական, հաղորդակցական և լսողական

հմտությունները՝ ուսանողին զինելով ռուսաց լեզվի քերականության գիտելիքներով տեքստը համարժեք ընկալելու և վերաարտադրելու նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **Կտիրապետի** ռուսաց լեզվի հենքային քերականական կառույցներին, կիրառական ռճերին, մասնագիտական գիտաընկալման հասկացություններին և մասնագիտական տերմինաբանությանը:

2. **Կկարողանա** ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ մասնագիտական գրականությունից օգտվելիս և համապատասխան տեղեկատվական աղբյուրներից տեքստը համարժեք ընկալելու և վերարտադրելու այն ինքնուրույն վերլուծության, եզրահանգումներ անելու նպատակով: 3. **Կտիրապետի** դասընթացների ընթացքում ձեռք բերած հմտություններին գիտական հետազոտություն կատարելու ու մասնագիտական միջավայրում հաղորդակցվելու նպատակով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ընդհանուր տեղեկություններ ռուսաց լեզվի մասին, նրա տեղը հնդեվրոպական լեզվաընտանիքում, “Фонетика и графика”: **Թեմա 2՝** “Словообразование и морфология”: **Թեմա 3՝** “Имя Существительное. Склонение существительных по падежам”: **Թեմա 4՝** “Местоимение (личные, вопросительные, определительные, притяжательные)”: **Թեմա 5՝** “Имя прилагательное”: **Թեմա 6՝** “Глагол”: **Թեմա 7՝** “Имя числительное”: **Թեմա 8՝** “Наречие”: **Թեմա 9՝** “Служебные части речи”: **Թեմա 10՝** “Синтаксис. Виды простого предложения”: **Թեմա 11՝** “Понятие о субъекте и предикате в предложении”: **Թեմա 12՝** “Способы выражения логико-смысловых отношений в предложении”: **Թեմա 13՝** “Виды сложного предложения”: **Թեմա 14՝** “Прямая и косвенная речь”: **Թեմա 15՝** “Порядок слов в предложении”: **Թեմա 16՝** “Научно-понятийный аппарат русского языка”: **Թեմա 17՝** “Понятия “Текст и Контекст”: **Թեմա 18՝** “Реферат. Автореферат. Информативный. реферат: Аналитический реферат”: **Թեմա 19՝** “Рецензия . Отзыв.. Сообщение. Доклад. Тезисы”: **Թեմա 20՝** “Жанры спора: спор, диспут, дискуссия, дебаты, полемика”: **Թեմա 21՝** “Функциональные стили русского языка (Официально-деловой стиль; 2. *Научный стиль*; 3. Публицистический стиль)”: **Թեմա 22՝** “ Публичная речь –Ораторская речь”: **Թեմա 23՝** “Политологическая терминология”: **Թեմա 24՝** “Базовые понятия политологии”:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ

12/M01. Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (հին և միջին դարեր) (4 կրեդիտ)
Շարքաթական 3 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց
Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողներին՝ ապագա միջազգայնագետներին, քաղաքագետներին, դիվանագետներին, նաև պատմաբաններին ու արևելագետներին կրեդիտային համակարգով համակարգային գիտելիքներ հաղորդել Հին աշխարհի և Միջին դարերի միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության մասին: «Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (հին և միջին դարեր)» դասընթացի ուսումնասիրությունն ունի կարևոր նշանակություն, այն ներկայացնում է միջազգային հարաբերությունների, դիվանագիտության և արտաքին քաղաքականության հիմունքները, պատմական տարբեր փուլերում դիվանագիտական գործունեությանը և դիվանագիտությանը տրված բնորոշումներն ու սահմանումները, դիվանագիտության՝ որպես միջազգային հարաբերությունների կարգավորման խաղաղ միջոցի, տեղն ու դերը արտաքին հարաբերությունների համակարգում: Հին և միջին դարերում ձևավորված առաջին պետական կազմավորումների, պետությունների արտաքին քաղաքականությունը, միջպետական հարաբերությունների ձևավորումը և ընթացքը, անհատի դերը միջազգային հարաբերություններում և դիվանագիտությունում, առանձին տիրակալների, կայսրերի ու թագավորների, ճանաչված դիվանագետների և քաղաքական գործիչների դիվանագիտական գործունեությունը և այլն:

Հին աշխարհի և միջին դարերի միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության ուսումնասիրությունը, ժամանակաշրջանի պատմական փորձի գնահատումը խիստ անհրաժեշտ է պատմական հետազոտման և ժամանակաշրջաններն ուսումնասիրելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

1.1 Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության հին և միջին դարերի պատմությունը

1.2 Պատմության հին և միջին շրջանում միջպետական հարաբերությունների ձևավորման և զարգացման պատմությունը

1.2 Տարբեր երկրների, ժողովուրդների, պատմական խոշոր անհատների դերը միջազգային հարաբերությունների գործընթացում:

2. կկարողանա ուսումնասիրել և հետազոտել.

2.1 Հին և միջին դարերի պատմական գործընթացները

2.2 Պետությունների արտաքին քաղաքականությունը, նրանց դերը միջազգային հարաբերություններում

2.3 Հին և միջին դարերի դիվանագիտական փաստաթղթերը և միջպետական պայմանագրերը

3. կտիրապետի.

3.1 Դիվանագիտության հիմունքներին

3.2 Հին և միջին դարերի միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմությանը

3.3 Դիվանագիտության հին և միջնադարյան մեթոդներին ու սկզբունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1' Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը Հին Արևելքում: **Թեմա 2'** Հին Հունաստանի դիվանագիտությունը: **Թեմա 3'** Հունական դիվանագիտությունը մակեդոնա-հելլենական շրջանում **Թեմա 4'** Հին Հռոմի դիվանագիտությունը: **Թեմա 5'** Հռոմեական դիվանագիտությունը կայսրության շրջանում: **Թեմա 6'** Բյուզանդիայի արտաքին քաղաքականությունը և դիվանագիտությունը: **Թեմա 7'** Հին Ռուսիայի միջազգային կապերը և դիվանագիտությունը: **Թեմա 8'** Միջազգային հարաբերությունները ֆեոդալական միապետության ամրապնդման ժամանակաշրջանում: **Թեմա 9'** Ֆրանսիայի դիվանագիտությունը: **Թեմա 10'** Իտալիայի դիվանագիտությունը: **Թեմա 11'** Մոսկովյան պետության արտաքին քաղաքականությունը և դիվանագիտությունը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M02. Տարածաշրջանը գլոբալացման գործընթացում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Առարկայի նպատակն է ներկայացնել տարածաշրջանը իր ազգային, լեզվական, կրոնական ու հասարակական ողջ բազմազանությամբ՝ միաժամանակ համառոտ անդրադառնալով 19-20-րդ դարերի ընթացքում տեղի ժողովուրդների անցած ուղուն:

Հատուկ նշանակություն է տրված ազգային-հասարակական շարժումներին, որոնք ԽՍՀՄ փլուզման հետևանքով հանգեցրին անկախ պետությունների ձևավորմանը: Մանրամասն անդրադարձ է կատարվում էթնիկ-տարածքային հիմնախնդիրներին. մանավանդ նրանց, որոնք վերաճեցին ռազմական կոնֆլիկտների՝ դառնալով միջազգային դիվանագիտության քննության առարկա: Կարևոր տեղ է հատկացվում միջազգային կազմակերպությունների դերին հիշյալ հիմնախնդիրների կարգավորման գործում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա Կովկասյան տարածաշրջանի հետխորհրդային շրջանի քաղաքական պատմության հիմնահարցերը:

2. կկարողանա համակողմանիորեն ներկայացնել տարածաշրջանի ազգային-տարածքային հիմնախնդիրները, անցած ուղին և դրանց ներկա վիճակը:

3. կտիրապետի Միջազգային հարաբերություններում տարածաշրջանի /հատկապես Հարավային Կովկասի/ տեղին ու դերակատարությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Համառոտ ակնարկ տարածաշրջանի պատմության մինչև 18-րդ դ. վերջը: Կովկասը Ռուսական կայսրության կազմում: **Թեմա 2**՝ Կովկասում ստեղծված պետական կազմավորումները 1917-1922 թթ.: Հարավային Անդրկովկասը Խորհրդային Միության կազմում: **Թեմա 3**՝ Տարածաշրջանի ազգային-լեզվական և կրոնամշակութային պատկերը: **Թեմա 4**՝ Խորհրդային Միության փլուզումը: Հայաստանի, Վրաստանի և Ադրբեջանի անկախացումը: **Թեմա 5**՝ Էթնիկ կոնֆլիկտները Կովկասում: **Թեմա 6**՝ Ռուսաստանյան Դաշնության, Թուրքիայի և Իրանի քաղաքականությունը Անդրկովկասի նկատմամբ: **Թեմա 7**՝ ԱՄՆ և եվրոպական երկրների քաղաքականությունը Հարավային Կովկասում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M03. Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության հիմնահարցեր (նոր և նորագույն շրջան) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողներին համակարգային գիտելիքներ հաղորդել համաշխարհային պատմության Նոր և Նորագույն ժամանակների /17-րդ դարից մինչև մեր օրերը/ միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության մասին: Դասընթացի ուսումնասիրությունն ունի կարևոր նշանակություն: Այն ներկայացնում է պատմության նոր և նորագույն ժամանակներում պետությունների վարած արտաքին քաղաքականությունը, միջազգային հարաբերությունների համակարգերի ձևավորումը և փլուզումը, անհատի դերը միջազգային հարաբերություններում և դիվանագիտությունում, առանձին կայսրերի ու թագավորների, ճանաչված դիվանագետների և քաղաքական գործիչների դիվանագիտական գործունեությունը և այլն:

Նոր և նորագույն ժամանակների միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության ուսումնասիրությունը, պատմական փորձի գնահատականը խիստ անհրաժեշտ է համաշխարհային պատմության այդ ժամանակաշրջանն օբյեկտիվ բնութագրելու համար: Նոր և նորագույն ժամանակներում տեղի էր ունենում միջազգային կապերի, դիվանագիտության, դիվանագիտական մեթոդների, դիվանագիտական ապարատի կատարելագործման, միջազգային նոր համակարգերի ձևավորման և տրոհման գործընթաց:

Նոր և նորագույն ժամանակների միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմության ուսումնասիրությունն անհրաժեշտ է ներկայիս միջազգային հարաբերությունները և իրադրությունը ճիշտ ընկալելու և գնահատելու, հետևություններ անելու տեսանկյունից:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա

1.1 միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության նոր և նորագույն շրջանների պատմությունը,

1.2 պատմության նոր և նորագույն ժամանակների միջպետական հարաբերությունների ձևավորման և զարգացման պատմությունը,

1.3 դիվանագիտության տեղն ու դերը նոր և նորագույն ժամանակների միջազգային հարաբերություններում,

2. կհասկանա նոր և նորագույն ժամանակների պատմական գործընթացները, պետությունների դերը միջազգային հարաբերությունների պատմականորեն ձևավորվող համակարգերում, նոր և նորագույն ժամանակների միջազգային դրությունը,

3. կսիրապետի

3.1 նոր և նորագույն ժամանակների միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության պատմությանը,

3.2 նոր և նորագույն ժամանակների պատմական խոշոր անհատների դերին միջազգային հարաբերություններում,

3.3 նոր և նորագույն ժամանակների միջպետական և միջազգային պայմանագրերին,

3.4 տարբեր երկրների դերին միջազգային հարաբերությունների ձևավորման գործընթացում,

3.5 դիվանագիտության նոր և նորագույն ժամանակների մեթոդներին և սկզբունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Միջազգային հարաբերությունների Վեստֆալյան համակարգի ձևավորումը և հիմնական սկզբունքները: **Թեմա 2՝** Մոսկովյան պետության

միջազգային դրությունը և դիվանագիտությունը 17-րդ դարում: Ռուսական կայսրության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և դիվանագիտությունը 18-րդ դարում: **Թեմա 3**՝ ԱՄՆ դիվանագիտությունը: **Թեմա 4**՝ Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը Ֆրանսիական բուրժուական հեղափոխության տարիներին: Եվրոպական դիվանագիտությունը նապոլեոնյան պատերազմների շրջանում: **Թեմա 5**՝ Միջազգային հարաբերությունների Վիեննայի համակարգի ձևավորումը: **Թեմա 6**՝ Միջազգային հարաբերությունները և դիվանագիտությունը 19-րդ դարում: Արևելյան հարցը: **Թեմա 7**՝ Գերմանիայի միավորման խնդիրը և մեծ տերությունները (1864-1871 թթ.): **Թեմա 8**՝ ԱՄՆ արտաքին քաղաքականությունը և դիվանագիտությունը 19-րդ դարում: **Թեմա 9**՝ Միջազգային հարաբերությունները Եռյակ միության և Անտանտի կազմավորման շրջանում: Դիվանագիտությունը Առաջին աշխարհամարտի տարիներին (1914-1918 թթ.): **Թեմա 10**՝ Միջազգային հարաբերությունների Վերսալ-Վաշինգտոնյան համակարգի ձևավորումը (1918-1923 թթ.), համակարգի ճգնաժամի հասունացումը (1922-1933 թթ.): **Թեմա 11**՝ Դիվանագիտությունը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի նախօրեին: Վերսալ-Վաշինգտոնյան համակարգի փլուզումը (1933-1939 թթ.): **Թեմա 12**՝ Դիվանագիտությունը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին (1939-1945 թթ.): Միջազգային հարաբերությունների Պոտսդամյան համակարգի ձևավորումը: **Թեմա 13**՝ «Սառը պատերազմի» քաղաքականության սկիզբը միջազգային հարաբերություններում: ՆԱՏՕ-ի կազմավորումը: Խաղաղ կարգավորման խնդիրը Եվրոպայում 1950-1973 թթ.: Արևմտյան Բեռլինի հարցը: **Թեմա 14**՝ ԽՍՀՄ-ի արտաքին քաղաքականությունը 1950-1970-ական թթ.: Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության նոր միտումները 1960-1970-ական թթ.: Զինաթափման խնդիրը: **Թեմա 15**՝ Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրները միջազգային հարաբերություններում: **Թեմա 16**՝ Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության նոր միտումները 1980-1990 թթ.: Միջպետական հարաբերությունները Անկախ պետությունների համագործակցության (ԱՊՀ) շրջանակներում: **Թեմա 17**՝ Միջազգային հարաբերությունների նոր համակարգի ձևավորումը 1990-ական թթ.: Նոր աշխարհակարգի ձևավորումը 21-րդ դարի սկզբին և միջազգային հարաբերությունների արդի հիմնախնդիրները:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M04. Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Պատմական անցյալում ու արդի ժամանակաշրջանում Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության մասին համապատասխան գիտելիքների ձեռք բերում, ժամանակակից աշխարհում աշխարհաքաղաքական տեղաշարժերի պայմաններում և արդի միջազգային հարաբերությունների զարգացումներում Հայոց արտաքին քաղաքականությունում և դիվանագիտության մեջ դրանց օգտագործումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա.

1.1 Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները, դրանց առաջացման և զարգացման օրինաչափությունները,

1.2 Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրների հաղթահարման պատմական փորձը:

2. կկարողանա.

2.1 Պատմահամեմատական վերլուծության ենթարկել Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության առանցքային հիմնախնդիրները,

2.2 անցկացնել զուգահեռներ Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության ներկայիս և անցյալի հիմնախնդիրների միջև,

2.3 արժևորել Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրների լուծման ուղղությամբ կուտակած պատմական փորձը,

2.4 գնահատել հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության առանցքային հիմնախնդիրների հաղթահարման գործում առանձին պետական, քաղաքական և դիվանագիտական գործիչների դերը:

3. կտիրապետի.

3.1 Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրների մասին գիտելիքներին, արդի պայմաններում դրանցից դասեր քաղելու կարողություններին,

3.2 ստացած գիտելիքներով համապատասխան վերլուծություններ կատարելու ունակություններին

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայոց արտաքին քաղաքական և դիվանագիտական խնդիրները (ք.ա. 15-3-րդ դարերում): Արտաշեսյան Հայաստանի արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները (ք.ա. 2-րդ – ք.հ. 1-ին դարերում): **Թեմա 2**՝ Արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները Արշակունիների օրոք (1-5-րդ դարերում): Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները նախարարական ժամանակաշրջանում (5-9-րդ դարի կեսերը): **Թեմա 3**՝ Հայոց արտաքին

քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները Բագրատունիների օրոք; **Թեմա 4**՝ Կիլիկյան Հայաստանի արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները: **Թեմա 5**՝ Հայոց արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները (11-րդ դարի երկրորդ կեսից 19-րդ դարի կեսերը): **Թեմա 6**՝ Հայկական հարցը և հայոց դիվանագիտությունը 19-րդ երկրորդ կեսին և 20-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 7**՝ Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները (1918-1920 թ.թ.): **Թեմա 8**՝ Խորհրդային Հայաստանի արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները (1920-1922 թ.թ.): **Թեմա 9**՝ Հայաստանի երրորդ հանրապետության արտաքին քաղաքականության և դիվանագիտության հիմնախնդիրները (1991-2014 թ.թ.):

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M05. Սփյուռքի պատմություն(3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Արդի գլոբալացվող աշխարհում առավել քան կարևոր է պատմաքաղաքական, տնտեսական, մշակութային, կրոնական, ինչպես նաև անձնական հանգամանքների բերումով աշխարհով մեկ սփռված հայ ժողովրդի մի գերակշիռ հատվածի՝ գաղթականության ու նրա հիմնած գաղթավայրերի, ապա նաև՝ հայ սփյուռքի պատմության համակողմանի ուսումնասիրումը, առանց որի թերի կլիներ Հայոց պատմության ամբողջական լուսաբանումը: Հայ սփյուռքի պատմությունը հայ ժողովրդի պատմության անբաժանելի, ինչպես նաև՝ համաաշխարհային պատմական ու քաղաքակրթական ժառանգության բաղկացուցիչ մասն է կազմում: Ուստի, պատմական ստիպողական հանգամանքների բերումով օտար երկրներում հայտնված հայության արտասահմանյան պատմության ողջ շղթայի հետազոտման և ամբողջացման անհրաժեշտությունից ելնելով, առավել քան կարևոր ու առաջնահերթ է Հայ սփյուռքի սկզբնավորման ու զարգացման պատմության համակողմանի ուսումնասիրումը: Այն առանձնապես արդիական է նաև այսօր, երբ համաաշխարհային քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական ու մշակութային գործընթացների հետևանքով Հայաստանի Հանրապետությունը և նրա քաղաքացիները, ինչպես պետական, դիվանագիտական, ընկերային, տնտեսական, մշակութային, նույնպես և անհատական հանգամանքների բերումով անմիջական

հարաբերություններ են ունենում աշխարհի տարբեր երկրների համապատասխան կառույցների (հիմնականում տեղի հայ համայնքի միջոցով), ինչպես նաև արտերկրում հաստատված հայկական տարաբնույթ համայնքային հաստատությունների կամ անհատ հայերի հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա կիմանան հայ սփյուռքի ձևավորման և զարգացման պատմության, հետազոտվող ժամանակաշրջանում (1915 թ.- մինչև մեր օրերը) հայրենիք-սփյուռք առնչությունների, տարբեր երկրների հայ համայնքների առանձնահատկությունների և ընդհանրությունների, ներհամայնքային, ինչպես նաև համասփյուռքյան ազգային կառույցների, դիմագրաված խնդիրների և հարակից այլ հարցերի մասին:

2. կկարողանա.

2.1 Ճանաչել արդի հայ սփյուռքն ինչպես որ կա՝ իր ընդհանրություններով ու տարբերություններով, ավանդական ու համաշխարհայնացված յուրահատկություններով,

2.2 Ուսումնասիրել և հետազոտել սփյուռքի այս կամ այն համայնքի պատմությունը (գաղթականությունից մինչև համայնքային կառույցների ստեղծում),

2.3 Բացահայտել ավանդական կուսակցությունների դիրքորոշումը Հայաստանի, ինչպես նաև՝ հայրենադարձության նկատմամբ, Սփյուռք-Հայաստան հարաբերությունների առանձնահատկությունները պատմական տարբեր շրջափուլերում,

2.4 Ուրվագծել Սփյուռքը հեռանկարում և դրա տեղն ու դերը Հայաստանի ռազմավարական շահերի համատեքստում:

3. կտիրապետի.

3.1 Հայ Սփյուռքի լեզվամտածողական, պատմաքաղաքական, սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկություններին Արևմուտքի, Արևելքի և նախկին ԽՍՀՄ տարածքի երկրներում,

3.2 Հայրենիք-Սփյուռք առնչությունների պատմաքաղաքական առանձնահատկություններին

3.3 Հայ ազգային կուսակցությունների դերին Սփյուռքում ազգային ինքնության պահպանմանն ուղղված ջանքերում

3.4 Ազգային ինքնության հիմնահարցերին և հայապահպանման հեռանկարին հայ սփյուռքում առկա նախորդող շերտերի սերնդափոխությունների օրինակով

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայ սփյուռք հասկացությունը և երևույթը: *Թեմա 2՝* Հայ սփյուռքի պատմության ուսումնասիրվածության աստիճանը: *Թեմա 3՝* Հայկական արտագաղթերը: *Թեմա 4՝* Ներհոսքը դեպի Արևելյան Հայաստան: *Թեմա 5՝* Գաղութ-բնօրրան, Սփյուռք-Հայաստան առնչությունները: *Թեմա 6՝* Ազգային

ինքնության հիմնահարցեր: **Թեևս 7**՝ Հայ սփյուռքի կազմակերպական կառուցվածքը: **Թեևս 8**՝ Հայ սփյուռքը միջազգային հարաբերությունների համատեքստում: **Թեևս 9**՝ Հայ սփյուռքի ռազմավարությունը Հայաստանի նկատմամբ:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմարը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M06. Հայկական հարցը և միջազգային դիվանագիտությունը (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել Հայկական հարցի համապարփակ պատմությունը՝ շաղկապված միջազգային հարաբերությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **կլիմանա.** Հայկական հարցի ծագումը, սահմանումը, պատմությունը պատմական տարբեր փուլերում,

2. **կկարողանա.** ուսումնասիրել և հետազոտել Հայկական հարցի պատմությունը՝ հենվելով խնդրի մասին առկա աղբյուրագիտական նյութի և պատմագիտական գրականության վրա:

3. **կտիրապետի.** Հայկական հարցի վերաբերյալ առկա սահմանումներին, միջազգային պայմանագրերում Հայկական հարցի ձևակերպումներին, համաշխարհային դիվանագիտության մեջ նրա ունեցած դերի վերաբերյալ արդի մոտեցումներին:

Բովանդակությունը.

Թեևս 1՝ Հայկական հարցի ծագումը և սահմանումը: **Թեևս 2**՝ Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեևս 3**՝ Հայերի զանգվածային կոտորածները 19-րդ դարի 90-ական թվականներին և միջազգային դիվանագիտությունը: **Թեևս 4**՝ Հայկական հարցը Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին: **Թեևս 5**՝ 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանությունը: **Թեևս 6**՝ Հայոց ցեղասպանությունը և մեծ տերությունները: **Թեևս 7**՝ Հայկական հարցը Հայաստանի առաջին հանրապետության օրոք: **Թեևս 8**՝ Հայկական հարցը խորհրդային իշխանության տարիներին: **Թեևս 9**՝ Մփյուռքահայությունը և Հայկական հարցը: **Թեևս 10**՝ Հայկական հարցը արդի պայմաններում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M07.Աշխարհաքաղաքականություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ծանոթացնել ուսանողներին աշխարհաքաղաքականության՝ որպես գիտության առանձին ճյուղի հիմնական հայեցակարգային ուղղություններին, ժամանակակից գլոբալացվող աշխարհում աշխարհաքաղաքական մտքի առանցքային հիմնախնդիրներին ու մարտահրավերներին, ինչպես նաև ներկայացնել համաշխարհային քաղաքական ու սոցիալ-տնտեսական զարգացումների արդի փուլում աշխարհաքաղաքական վերլուծության դերն ու կարևորությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

41.1 աշխարհաքաղաքականության՝ որպես գիտության առանձին ճյուղի հիմնական հայեցակարգային ուղղությունները,

1.2 աշխարհաքաղաքականության հիմնական տեսությունների և ուղղությունների առանցքային գաղափարական մոտեցումները,

2. կկարողանա ընդգծել համաշխարհային քաղաքական ու սոցիալ-տնտեսական զարգացումների արդի փուլում աշխարհաքաղաքական վերլուծության դերն ու կարևորությունը

3. կտիրապետի.

3.1 աշխարհաքաղաքականության հետազոտման մեթոդներին,

3.2 աշխարհաքաղաքական առանձին գործընթացների արդյունքների կանխատեսմանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Աշխարհաքաղաքականությունը՝ որպես գիտության առանձին ճյուղ: **Թեմա 2՝** Աշխարհաքաղաքականության կայացումը և դասական աշխարհաքաղաքականության գաղափարական հենքը: **Թեմա 3՝** Ատլանտիզմը՝ որպես աշխարհաքաղաքական ուղղություն: **Թեմա 4՝** Մոնդիալիզմը՝ որպես աշխարհաքաղաքականության առանցքային ուղղություն: **Թեմա 5՝** Ժամանակակից աշխարհաքաղաքականության դպրոցները: **Թեմա 6՝** Աշխարհաքաղաքական գործընթացները համաշխարհային զարգացման արդի փուլում և մեծ տերությունների գեոստրատեգիան:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M08. Դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայություն և իրավունք (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

1.1 պատկերացում տալ դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայության պատմության հիմնական փուլերի մասին

1.2 համակողմանի ներկայացնել դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունքները

1.3 տիրապետել դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայության, ինչպես նաև իրավունքի առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայության հիմնական փուլերը և արդի խնդիրները

2. կկարողանա համապարփակ ներկայացնել դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայության առանձնահատկություններն ու իրավունքի զարգացման փուլերը,

3. կտիրապետի դիվանագիտական և հյուպատոսական ծառայության գործառնություններին ու դրա իրավասություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Դիվանագիտության և դիվանագիտական ծառայության էությունը:

Թեմա 2՝ Դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունքի հասկացությունը և դրա աղբյուրները: **Թեմա 3՝** Արտաքին հարաբերությունների պետական մարմինները, դրանց ձևերը, խմբերն ու տեսակները: **Թեմա 4՝** Պետությունների

միջև դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումը, դիվանագիտական ներկայացուցչությունների տեսակները, դրանց հիմնումն ու գործունեության դադարեցումը, ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչության խնդիրները: **Թեմա 5՝**

Դիվանագիտական ներկայացուցչության ղեկավարը, նրա նշանակման կարգը, իր պարտականությունների կատարմանն անցնելու սկիզբը և առաքելության ավարտը: **Թեմա 6՝** Դիվանագիտական ներկայացուցչությունների անձնակազմը և

կառուցվածքը, դիվանագիտական կորպուս, դուայեն: **Թեմա 7՝** ՀՀ դիվանագիտական պաշտոնները, դրանց դասակարգումը, ՀՀ դիվանագիտական աստիճանները, դրանց շնորհման կարգն ու ժամկետները: ՀՀ դիվանագիտական

ծառայության մարմինները, ՀՀ ԱԳՆ գործառնությունները, ղեկավարումը և կառուցվածքը: **Թեմա 8՝** Դիվանագիտական ծառայության կենտրոնական

մարմինները Ֆրանսիայում, Մեծ Բրիտանիայում, ԱՄՆ-ում, ՌԴ-ում: **Թեմա 9՝**

Դիվանագիտական անձեռնմխելիություններ և արտոնություններ: **Թեմա 10՝**

Դեսպանընկալ պետությունում դիվանագիտական անձնակազմի գործունեության

հիմնական ձևերը՝ կապերի հաստատում, տեղեկատվական գործունեություն, գործնական և անձնական հանդիպումներ և գրույցներ: **Թեմա 11՝** Ղիվանագիտական գրագրության ձևերը և կազմումը, այցեքարտերը ղիվանագիտական ծառայության մեջ: **Թեմա 12՝** ՀՀ-ում ղիվանագիտական պաշտոնին նշանակվելու կարգը և ղիվանագիտական ծառայության անցնելու ընթացքը: ՀՀ ղիվանագիտական անձնագրեր, դրանց կրելու իրավունք ունեցող անձինք, ղիվանագիտական անձնագրեր տալու և հետ վերցնելու կարգը: **Թեմա 13՝** Հյուպատոսական հարաբերությունների հաստատում: Հյուպատոսների և հյուպատոսական հիմնարկների տեսակները, հյուպատոսական տարածաշրջան հասկացությունը, ՀՀ հյուպատոսական հիմնարկի ստեղծումը և լուծարումը: **Թեմա 14՝** Հյուպատոսական հիմնարկի անձնակազմը, հիմնարկի ղեկավարի նշանակման և իր պարտականություններին անցնելու կարգը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M09. ՀՀ միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունն ուղղված է երկրի արտաքին անվտանգության ամրապնդմանը, պետության զարգացման արտաքին բարենպաստ պայմանների ապահովմանը, միջազգային ասպարեզում Հայաստանի դիրքորոշումների ներկայացմանը, արտերկրում Հանրապետության և նրա քաղաքացիների շահերի պաշտպանության արդյունավետության բարձրացմանը, միջազգային կազմակերպություններում և գործընթացներում ներգրավվածության խորացմանը, բարեկամ և գործընկեր երկրների հետ համագործակցության առավել ամրապնդմանը, ինչպես նաև՝ տարածաշրջանային խնդիրների կարգավորմանն ու համագործակցային մթնոլորտի ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

1.1 ՀՀ արտաքին քաղաքականությունն իրականացնող մարմինների գործառույթները,

1.2 ՀՀ արտաքին քաղաքական գործունեության հիմնական ուղղություններն ու գլխավոր սկզբունքները

2. կկարողանա.

2.1 ուսումնասիրել ՀՀ և եվրոպական ու տարածաշրջանային կառույցների միջև ձևավորվող ուղղություններն ու հիմնական առանձնահատկությունները,

2.2 ուսումնասիրել ՀՀ արտաքին քաղաքական, տնտեսական և մշակութային հարաբերություններն աշխարհի կարևորագույն պետությունների և հարևան երկրների հետ:

3. կտիրապետի.

3.1 ՀՀ տեղին ու դերին միջազգային հարաբերությունների ոլորտում և տարածաշրջանային գործընթացներում,

3.2 ՀՀ արտաքին քաղաքականության մոտեցումների, ռազմավարական և մարտավարական խնդիրներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1' ՀՀ հռչակումը և արտաքին քաղաքականության ընդհանուր նկարագիրը: *Թեմա 2'* ՀՀ և միջազգային կազմակերպությունների փոխգործակցությունը: *Թեմա 3'* ՀՀ փոխգործակցությունն եվրոպական կառույցների հետ: *Թեմա 4'* ՀՀ արտաքին քաղաքականությունը ԼՂ հիմնախնդրի կարգավորման գործում: *Թեմա 5'* ՀՀ փոխհարաբերությունները ՌԴ հետ: *Թեմա 6'* ՀՀ փոխհարաբերություններն ԱՄՆ հետ: *Թեմա 7'* ՀՀ փոխհարաբերությունները Վրաստանի հետ: *Թեմա 8'* ՀՀ փոխհարաբերություններն ԻԻՀ հետ: *Թեմա 9'* Հայ-թուրքական հարաբերությունները: *Թեմա 10'* ՀՀ փոխհարաբերությունները Չինաստանի, Ճապոնիայի, Հնդկաստանի, լատինամերիկյան երկրների հետ

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M10. Միջազգային հարաբերությունների ժամանակակից տեսությունները և համակարգը (4 կրեդիտ)

Շարաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Միջազգային հարաբերությունները ներկայացնում են հասարակական հարաբերությունների ոլորտ, որն արդի ժամանակներում ձեռք է բերել առանձնահատուկ նշանակություն: Մեր օրերում դժվար է պատկերացնել մի պետություն, որն արտաքին ասպարեզում փորձի հանդես գալ՝ անտեսելով միջազգային հարաբերություններում ընդունված հիմնարար սկզբունքները, չափանիշները, ժամանակակից աշխարհի կառուցվածքային առանձնահատկությունները, հաշվի չնստի միջազգային հարաբերությունների վրա ազդող գործոնների հետ կամ փորձի շրջանցել այդ ոլորտի հիմնախնդիրները: Այդպիսի պետությունն անմիջապես կհայտնվի «խաղից դուրս վիճակում,

կվարկաբեկվի, կկորցնի իր միջազգային հեղինակությունը: Դա նշանակում է, որ միջազգային հարաբերություններն իրենցից ներկայացնում են որոշակի կառուցվածք ունեցող, որոշակի սկզբունքների ենթարկվող համակարգ, որի իմացությունն անհրաժեշտ է թե՛ պրակտիկ դիվանագետին և թե՛ միջազգային հարաբերությունները հետազոտող տեսաբան-միջազգայնագետին՝ ճիշտ մշակելու և զարգացնելու սեփական պետության հարաբերություններն արտաքին աշխարհի հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. Կիմանա.

1.1 միջազգային համակարգերի պատմական զարգացման և փոփոխման օրինաչափությունները

1.2 միջազգային հարաբերությունների կառուցվածքային առանձնահատկություններն արդի աշխարհում

1.3 համաշխարհային տնտեսական զարգացման միտումները և դրանց ազդեցությունն արդի միջազգային հարաբերությունների վրա

2. Կլարոդանա ուսումնասիրել և հետազոտել.

2.1 ուժի գործոնը ժամանակակից միջազգային հարաբերություններում

2.2 արդի միջազգային հարաբերությունների իրավաքաղաքական համակարգը

2.3 համամարդկային հիմնախնդիրները ժամանակակից աշխարհում

2.3 միջազգային հարաբերությունների ժամանակակից տեսությունները արժևորել՝

2.4 ուժի գործոնի, տնտեսական հարաբերությունների և իրավական ռեժիմի նշանակությունն արդի միջազգային հարաբերություններում:

3. կտիրապետի.

3.1 «Միջազգային համակարգ» հասկացության սահմանմանը,

3.2 միջազգային հարաբերությունների կառուցվածքային առանձնահատկություններին արդի աշխարհում

3.3 համաշխարհային տնտեսական զարգացման միտումներին

3.4 արդի միջազգային հարաբերությունների հիմնախնդիրներին

3.5 համամարդկային հիմնախնդիրներին ժամանակակից աշխարհում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ «Միջազգային համակարգ» հասկացությունը: *Թեմա 2՝* Միջազգային հարաբերությունների կառուցվածքային առանձնահատկություններն արդի աշխարհում: *Թեմա 3՝* Ուժի գործոնը ժամանակակից միջազգային հարաբերություններում: *Թեմա 4՝* Համաշխարհային տնտեսական զարգացման միտումները և դրանց ազդեցությունն արդի միջազգային հարաբերությունների վրա: *Թեմա 5՝* Արդի միջազգային հարաբերությունների իրավաքաղաքական համակարգը: *Թեմա 6՝* Համամարդկային հիմնախնդիրները ժամանակակից աշխարհում: *Թեմա 7՝* Միջազգային հարաբերությունների ժամանակակից տեսությունները:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M11. Հայոց ցեղասպանության հետևանքների վերացման միջազգային իրավական հիմքերը (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Հայոց ցեղասպանության մասին անցած տասնամյակների ընթացքում բավականին շատ է գրվել ու խոսվել, հայ և օտարազգի պատմաբանները զգալի աշխատանք են կատարել 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանության ուսումնասիրման և այդ հանցագործության տարբեր հիմնահարցերի լուսաբանման ուղղությամբ: Չնայած այդ հսկայածավալ աշխատանքներին՝ հայ ժողովրդի նկատմամբ 20-րդ դարի սկզբին կատարված ոճրագործությունը դեռևս անպատիժ է մնում: Այս իմաստով չափազանց կարևոր է հրապարակի վրա եղած պատմա-իրավական ուսումնասիրությունների, ինչպես նաև միջազգային իրավական նորմերի հիման վրա ցույց տալ այն հնարավորությունները, որոնք կարող են օգտագործվել հայկական պահանջատիրության արդարացի լուծման և Հայոց ցեղասպանության հետևանքների վերացման համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

1.1 Հայկական հարցին վերաբերող միջազգային իրավական փաստաթղթերի ողջ փաթեթն ու դրանից բխող Օսմանյան կայսրության ստանձնած պարտավորությունները,

1.2 ցեղասպանության հանցագործության վերաբերյալ միջազգային իրավական պայմանագրերը, կոնվենցիաներն ու դրանցից բխող Թուրքիայի պարտավորությունները

2. կկարողանա.

2.1 ուսումնասիրել և հետազոտել Հայ դատի լուծման միջազգային-իրավական հնարավորությունները՝ հենվելով պատմական փորձի, միջազգային իրավական փաստաթղթերի ու նախադեպերի վրա,

2.2 միջազգային իրավական փաստաթղթերի հիման վրա բացահայտել Հայոց ցեղասպանության համար Թուրքիայի պատասխանատվությունը

3. կտիրապետի.

3.1 ցեղասպանության հանցագործության վերաբերյալ միջազգային-իրավական նորմերին, դրանց կիրառման հնարավորություններին ու եղանակներին,

3.2 միջազգային պայմանագրերում Հայկական հարցի ձևակերպումներին ու դրանցից բխող Թուրքիայի պատասխանատվության դրույթներին,

3.3 տարբեր երկրների խորհրդարանների և միջազգային կազմակերպությունների կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու դատապարտման բանաձևերին ու դրանց գործնականում կիրառելու հնարավորություններին,

3.4 Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների հաստատման համատեքստում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու դատապարտման հնարավորություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայկական հարցը միջազգային պայմանագրերում և Օսմանյան կայսրության պատասխանատվությունը: **Թեմա 2**՝ Հայոց ցեղասպանության հետևանքների վերացման միջազգային-իրավական հիմնախնդիրները: **Թեմա 3**՝ Հայկական հարցը միջազգային պայմանագրերում և Օսմանյան կայսրության պատասխանատվությունը: **Թեմա 4**՝ Երիտթուրքերի դատավարությունը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու դատապարտման համատեքստում: **Թեմա 5**՝ Թեհլիրյանի դատական գործը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու դատապարտման համատեքստում: **Թեմա 6**՝ Հայոց ցեղասպանության դատապարտումը տարբեր երկրների կողմից և դրա նշանակությունը: **Թեմա 7**՝ Հայոց ցեղասպանության դատապարտումը միջազգային կազմակերպությունների կողմից և դրա նշանակությունը: **Թեմա 8**՝ Հայոց ցեղասպանության և հրեական հոլոքոստի ճանաչման ու դատապարտման գործընթացների համեմատական վերլուծությունը: **Թեմա 9**՝ Հայոց ցեղասպանությունը Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման համատեքստում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M12. Դիվանագիտական արարողակարգ (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ձևավորել միջազգային արարողակարգային հաղորդակցության ունակություններ և հմտություններ՝ ելնելով հետևյալից. միջազգային հարաբերություններում դիվանագիտական արարողակարգի մեխանիզմների ուսումնասիրությունը: Ժամանակակից աշխարհում դիվանագիտական հաղորդակցման հմտությունները հանդիսանում են գործակցության բարձր արդյունավետության կարևոր նախապայմաններից մեկը: Ժամանակակից

աշխարհում, երբ միջազգային շփումները ընդլայնվում են, դառնում ավելի ինտենսիվ և զանգվածային, արարողակարգի խնդիրների ուսումնասիրությունը ավելի է կարևորվում և դառնում արդիական:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա արարողակարգային վերբալ բանաձևերի յուրահատկությունները, դրա կիրառման առանձնահատկությունները տարբեր երկրներում:

2. կկարողանա դիվանագիտական արարողակարգը կիրառել ժամանակակից պրակտիկայում:

3. կտիրապետի.

3.1 հաղորդակցման անհաջողությունների և ձախողումների պատճառները որպես սոցիալ-մշակութային և ազգային կարծրատիպերի հետևանքի:

3.2 արարողակարգային փաստաթղթերի պատրաստմանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Դիվանագիտություն և դիվանագիտական արարողակարգ: **Թեմա 2**՝ Դիվանագիտական արարողակարգի ձևավորման պատմական գործընթացը: **Թեմա 3**՝ Արարողակարգային առանձնահատկությունները միջազգային կազմակերպություններում: **Թեմա 4**՝ Դիվանագիտական արտոնություններ և անձեռնմխելիություն: **Թեմա 5**՝ Դիվանագիտական փաստաթղթերը: **Թեմա 6**՝ Դիվանագիտական զրույցների ինստիտուտը: **Թեմա 7**՝ Հավատարմագրերի հանձնման արարողակարգը: **Թեմա 8**՝ Արտասահմանյան պատվիրակությունների և պետական գործիչների ընդունելության առանձնահատկությունները:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ

12/M13. Ժողովրդավարությունը և ժամանակակից քաղաքական գործընթացները (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողներին կրեդիտային համակարգով գիտելիքներ հաղորդել ժողովրդավարության հիմնահարցերի, անցած ուղու, դերակատարության, առանձնահատկությունների, դրսևորման ձևերի, ինչպես նաև որպես քաղաքական համակարգի առավել կատարելագործված ձևի ՀՀ-ում նրա գոյության ու զարգացման անհրաժեշտության վերաբերյալ: Ծրագիրը ուսումնասիրելիս ապագա մագիստրոսը ձեռք կբերի տեսական ու գործնական հմտություններ ուսումնական

նյութերով ինքնուրույն աշխատելու, ինչպես նաև ժողովրդավարության տեսական գիտելիքները հասարակական-քաղաքական կյանքում գործնականում կիրառելու վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա Ժողովրդավարության եւ արդի քաղաքական գործընթացների մասին խորը գիտելիքներ ժողովրդավարական գործընթացների, նրա ինստիտուտների վերաբերյալ, ինչը հատկապես անհրաժեշտություն է անցման շրջանում գտնվող ՀՀ-ի համար:

2. կկարողանա Հասկանալ եւ վերլուծել արդի ժամանակաշրջանում քաղաքական գործընթացների եւ ժողովրդավարության փոխկապակցություններն ու զարգացման միտումները ճիշտ կանխորոշել սպասվող գործընթացների դինամիկան:

3. կտիրապետի Ժողովրդավարական գործընթացների օրինաչափություններին, հիմնախնդիրներին ուղղություններին, ինչպես նաև անցման շրջանի յուրահատկություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ժողովրդավարության էությունն ու ըմբռնումը: **Թեմա 2**՝ Ժողովրդավարության զարգացման պատմական էտապները: **Թեմա 3**՝ Ժողովրդավարության հիմնական գծերը և նախադրյալները: **Թեմա 4**՝ Ժողովրդավարությունը որպես հասարակական-քաղաքական հարաբերությունների ձև և արժեք: **Թեմա 5**՝ Ժողովրդավարությունը որպես իշխանության ձև և քաղաքական գործընթացների միջոց: **Թեմա 6**՝ Քաղաքական զարգացումների բնույթը և ժողովրդավարական ինստիտուտների ձևավորման առանձնահատկությունները անցումային հասարակություններում: **Թեմա 7**՝ Ժողովրդավարությունը և հասարակության առաջընթացը: **Թեմա 8**՝ Ընտրական գործընթացները որպես ժողովրդավարության կարևոր բաղկացուցիչ մաս և նվաճում: **Թեմա 9**՝ Ժողովրդավարական գործընթացները և տարածաշրջանային քաղաքականությունը: **Թեմա 10**՝ Ժողովրդավարությունը որպես գլոբալիզացիայի բաղկացուցիչ մաս:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M14 Քաղաքակրթությունների տեսություն և պատմություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Պատմության քաղաքակրթական ըմբռնման առանձնահատկությունների, քաղաքակրթությունների տիպաբանության և դասակարգման, արդի քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, մշակութային գործընթացներում քաղաքակրթությունների տեղի և դերի ուսումնասիրությունը ներկայումս կարևոր տեղ է գրավում պատմագիտության, փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի և հասարակագիտության մյուս բնագավառներում: Դասընթացը նպատակ ունի ներկայացնելու քաղաքակրթությունների մասին անցյալի և արդի տեսությունները, հասարակական մտքի զարգացման միտումները, արժեքային համակարգերը: Ներկայացնելով համաշխարհային պատմությունն իբրև քաղաքակրթությունների պատմություն, դասընթացը հնարավորություն է տալիս գնահատել պատմական գործընթացները մարդ-հասարակություն բարդ փոխհարաբերությունների համատեքստում, ներկայացնելու երկրների և ժողովուրդների պատմությունը համեմատության մեջ, վերլուծելու մարդկության գլոբալ հիմնախնդիրները ժամանակակից աշխարհում, ինչպես նաև արժևորելու անցյալի փորձն ու ձեռքբերումները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

1.1 քաղաքակրթությունների ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական բնորոշումները

1.2 քաղաքակրթությունների մասին տեսությունները և հայեցակարգային մոտեցումները

1.3 քաղաքակրթությունների դասակարգման և տիպաբանության չափորոշիչները

1.4 անցյալի և արդի քաղաքակրթությունների զարգացման օրինաչափությունները

2. կկարողանա.

2.1 ներկայացնել քաղաքակրթությունների առանձնահատկություններն ու ընդհանուր գծերը

2.2 հասկանալ պատմության քաղաքակրթական մոտեցման բազմազան և միազանց տարբերակները

2.3 գնահատել ինտեգրացիոն գործընթացները քաղաքակրթական համակարգերի ներսում և նրանց միջև

3. կտիրապետի.

3.1 հմտության՝ վերլուծելու մարդկության գլոբալ հիմնախնդիրները ժամանակակից աշխարհում, դրանք ներկայացնել քաղաքակրթությունների բախման և քաղաքակրթությունների երկխոսության համատեքստում

3.2 կարողության՝ գնահատելու քաղաքակրթական ինքնության գործոնի դերը երկրների արտաքին և ներքին քաղաքականության մեջ, հասարակական և սոցիալական կյանքում, ազգերի հոգևոր-մշակութային գերակայություններում

3.3 կարողության՝ ինքնուրույն մեկնաբանելու և գնահատելու քաղաքակրթությունների մասին տեսությունները, նշանավոր տեսաբանների հայեցակարգերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Քաղաքակրթությունների ընդհանուր բնութագիրը: **Թեմա 2**՝ Քաղաքակրթությունների ընդհանուր բնութագիրը: **Թեմա 3**՝ Դասական Արևելքի քաղաքակրթություններ: **Թեմա 4**՝ Միջնադարյան քաղաքակրթություններ: **Թեմա 5**՝ Անտիկ (հունա-հռոմեական) քաղաքակրթություն: **Թեմա 6**՝ Արդի արևմտյան քաղաքակրթություն: **Թեմա 7**՝ Աշխարհը արդի փուլում: **Թեմա 8**՝ Ոչ արևմտյան քաղաքակրթությունների մոդեռնիզացիան

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M15. Բանակցություններ վարելու և ժեստերի արվեստ (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Միջազգային հարաբերություններում և ազատ շուկայական հարաբերությունների ուղով զարգացող գործարար աշխարհում առավել շատ են կարևորվում անձի հաղորդակցման ունակությունների և հմտությունների ձևավորման սոցիալ-հոգեբանական մեխանիզմների ուսումնասիրությունները: Ժամանակակից աշխարհում՝ այդ թվում նաև Հայաստանում, անձի հաղորդակցման հմտությունները և մասնավորապես բանակցություններ վարելու արվեստը հանդիսանում են աշխատանքի ընդունման, աշխատանքի բարձր արդյունավետության, պետական կառույցի կամ կազմակերպության վարկանիշի և շահութաբերության աճի կարևոր նախապայմաններից մեկը: Բանակցությունների էության, տեսակների, մարտավարությունների վերաբերյալ գիտելիքները օգտակար են ոչ միայն միջազգային հարաբերություններում և գործարար հաղորդակցության ժամանակ, այլև անձնական և ընտանեկան կյանքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա միջազգային և գործարար հարաբերություններում հաղորդակցության ու բանակցություններ վարելու հիմնական ունակությունները եւ հմտությունները,

2. կկարողանա տարանջատել մեղմ, կոշտ, սկզբունքային և բանակցություններ վարելու այլ մեթոդներն ու ըստ անհրաժեշտության օգտագործել դրանցից յուրաքանչյուրը՝ կիրառելով տարաբնույթ բանակցային հնարքներ,

3. Կտիրապետի բանակցություններին արդյունավետ նախապատրաստվելու հմտություններին, կրացահայտեն բանակցություններին նախապատրաստվելու եւ վարելու փուլերն ու դրանց հերթականությունը,

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Բանակցությունների էությունը և տեսակները: *Թեմա 2*՝ Նախապատրաստությունը բանակցություններին: *Թեմա 3*՝ Բանակցությունների վարում: *Թեմա 4*՝ Բանակցությունների ռազմավարությունը, մարտավարությունը և տեխնոլոգիան: *Թեմա 5*՝ Բանակցություններ վարելու ազգային ձևերը: *Թեմա 6*՝ Հեռախոսային, էլեկտրոնային և ինտերնետ բանակցություններ: *Թեմա 7*՝ Ոչ խոսքային և խոսքային հաղորդակցման միջոցներ: *Թեմա 8*՝ Կոնֆլիկտների հոգեբանություն, ժամանակի կառավարում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M16 Հարակից երկրների պատմության հիմնափուլերը (3 կրեդիտ)

Շարաքական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացը ներառում է հարակից երկրների քաղաքական պատմության հիմնական փուլերի (հին դարեր, միջնադար, նոր շրջան և նորագույն) հիմնահարցերը: Այն ուսանողներին ներկայացնում է այդ ժողովուրդների և նրանց ստեղծած պետությունների վերելքի ու վայրէջքի դարաշրջանները, նրանց զարգացման առանձնահատկությունները, ժամանակակից տեսքով նրանց ձևավորման ընթացքը:

Դասավանդման ընթացքում պարբերաբար կիրառվում է համեմատական սկզբունքը, ինչպես հիշյալ երկրների, այնպես էլ նրանց և Հայաստանի պատմության միջև:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա հարակից երկրների քաղաքական պատմության հիմնական փուլերը

2. կկարողանա համակողմանի ներկայացնել տարածաշրջանի զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները

3. կտիրապետի. Միջազգային հարաբերություններում Հայաստանին հարակից երկրների արդի հիմնախնդիրների առանձնահատկություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մերձավոր Արևելքի քաղաքական պատմության ներածություն: Իրանական սարահարթի հնագույն պետությունները /մինչև 7-րդ դ./: *Թեմա 2*՝

Իսլամ, արաբական նվաճումներ, խալիֆայություն: Իրանը իսլամի ընդունումից մինչև ուշ միջնադար: **Թեմա 3**՝ Սելջուկ-թուրքերի արշավանքները: Օսմանյան սուլթանության ստեղծումը, հզորացումն ու թուլացումը: **Թեմա 4**՝ Օսմանյան կայսրության արտաքին քաղաքականությունը 19-րդ դ. և 20-րդ դ. Սկզբին: Թանգիմաթ, երիտթուրքական հեղափոխություն: **Թեմա 5**՝ Իրանը 19-20-րդ դարերում: **Թեմա 6**՝ Իրանը արդի փուլում, ներկա հիմնախնդիրները: **Թեմա 7**՝ Հնագույն պետությունները Վրաստանում: Վրաստանը մինչև ռուսական նվաճումը: **Թեմա 8**՝ Վրաստանը Ռուսական կայսրության և Խորհրդային Միության կազմում: **Թեմա 9**՝ Ադրբեջանի պատմությունը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M17 Եվրոպական ինտեգրացիա. հիմնախնդիրներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Եվրոպական ինտեգրացիան և Եվրոպական Միության կազմավորումը համաշխարհային ինտեգրացիոն, քաղաքական, տնտեսական և մշակութային-քաղաքակրթական գործընթացների վրա հսկայական ներգործություն ունի՝ կարևոր տեղ զբաղեցնելով միջազգային հարաբերություններում դիվանագիտական գործունեության համար:

Երկրորդ աշխարհամարտի ավարտից հետո սկսված Եվրոպայի միավորման գործընթացը գործնականում իր ավարտին հասավ մեր օրերում՝ միջազգային ասպարեզում սահմանելով ԵՄ լուրջ դերակատարությունը:

ԵՄ անդամ 27 պետությունների շարքում են Մեծ ութնյակի և G20-ի անդամները, որոնք զգալի դերակատարություն ունեն համաշխարհային գործընթացների վրա, դիվանագիտական ճակատում հանդես են գալիս համագործակցված, միևնույն ժամանակ առաջնային պլանում պահելով իրենց ազգային-պետական շահերը:

Այս համատեքստում անհրաժեշտ և նպատակահարմար է դիտարկել Եվրոպական ինտեգրացիայի պատմությունը, հաղթահարված և առկա հիմնահարցերը, Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական կառույցների միջև առկա գործակցությունը:

Իր հերթին հետխորհրդային տարածաշրջանը բազմաթիվ թեւերով կապված է եվրաինտեգրման գործընթացներին, Եվրոպական ուղղությունը դիտարկվում է կարևոր առաջնահերթություն քաղաքական, տնտեսական և իրավական առումներով:

Մինևույն ժամանակ այդ միավորման ճանապարհին սկզբունքային և առաջնային է վեր հանել ԵՄ հսկաների՝ Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Մեծ Բրիտանիայի և Իտալիայի ինտեգրացիան և Եվրոպականության քաղաքականությունը, դիվանագիտությունը, դրանց զարգացման փուլերն ու առանձնահատկությունները: Հետաքրքրական է նաև ԵՄ անդամ Արևելյան Եվրոպայի մի շարք այլ երկրների /Լեհաստան, Չեխիա, Մերձբալթյան երկրներ/ ինտեգրացիոն քաղաքականությունը:

Եվրոպայի և աշխարհի շատ տարածաշրջաններում ԵՄ անդամ երկրների արտաքին քաղաքականությունը սերտորեն շաղկապված է այլ պետությունների /ԱՄՆ, ՌԴ և այլն/ քաղաքականության հետ, ուստիև այդ հարաբերություններին անդրադարձը ևս անհրաժեշտ է՝ ամբողջացնելու համար միջազգային ասպարեզում ընթացող ինտեգրացիոն և դիվանագիտական գործընթացներն ու պայքարը: ԵՄ շուրջ այսօր էլ հետաքրքիր զարգացումներ են ընթանում, որոնք անմիջականորեն շոշափում են իրավաքաղաքական և ֆինանսատնտեսական առանցքային հարցեր:

Դասավանդվող գիտակարգը նպատակ է հետապնդում ապագա մասնագետներին ներկայացնելու Եվրոպական ինտեգրացիայի պատմությունը, ԵՄ կազմավորումը, վեր հանելու այն մոտեցումներն ու սկզբունքները, առկա հիմնախնդիրները, որոնք կիրառություն են գտել միջպետական հարաբերություններում, դիվանագիտական և քաղաքական պրակտիկայում:

Մասնագիտական առարկայի շրջանակներում ձեռք բերված գիտելիքներն ու վերլուծական կարողությունները կարող են ամուր հիմք ծառայել ապագա միջազգայնագետի արդյունավետ գործունեության համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա Ապագա միջազգայնագետների կողմից ժողովրդավարության եւ արդի քաղաքական գործընթացների իմացությունը հնարավորություն կտա մագիստրանտներին խորը գիտելիքներ ձեռք բերել ժողովրդավարական գործընթացների, նրա ինստիտուտների վերաբերյալ, ինչը հատկապես անհրաժեշտություն է անցման շրջանում գտնվող ՀՀ-ի համար:

2. կկարողանա Հասկանալ եւ վերլուծել արդի ժամանակաշրջանում քաղաքական գործընթացների եւ ժողովրդավարության փոխկապակցություններն ու զարգացման միտումները, ճիշտ կանխորոշել սպասվող գործընթացների դինամիկան:

3. կտիրապետի ժողովրդավարական գործընթացների օրինաչափություններին, հիմնախնդիրներին ուղղություններին, ինչպես նաև անցման շրջանի յուրահատկություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Եվրոպան երկրորդ աշխարհամարտից հետո. Եվրոպական ինտեգրացիան հետպատերազմյան տարիներին: **Թեմա 2՝** Եվրոպական ինտեգրացիայի փուլերը: **Թեմա 3՝** Արևելյան Եվրոպայի և Բալթյան երկրների

Եվրոատլանտյան ինտեգրման գործընթացը: **Թեմա 4**՝ Եվրոպական ինտեգրման քաղաքական տեսությունները: **Թեմա 5**՝ Եվրոպականացումը որպես Եվրոպական ինտեգրման մասնակցության նախապայման: **Թեմա 6**՝ Եվրոպական ինտեգրման սոցիոմշակութային հիմքերը: **Թեմա 7**՝ Եվրոպական ինտեգրման աշխարհաքաղաքական և պատմաքաղաքական հիմքերը: **Թեմա 8**՝ ՀՀ Եվրոպական ինտեգրման առաջնային հիմնախնդիրները. ԵՄ-ին և ԵԱՀԿ-ին ՀՀ անդամակցության պարտավորությունները: **Թեմա 9**՝ Հարավային Կովկասի աշխարհաքաղաքական, աշխարհատնտեսական և ռազմավարական նշանակությունը Եվրոպական միավորման համատեքստում: **Թեմա 10**՝ ԵՄ «Արևելյան գործընկերությունը» և ՀՀ-ն: Իրավապայմանագրային հարաբերությունները և գործակցության խորացման հնարավորությունները:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

12/M18. Էթիկետ և միջազգային հաղորդակցություն (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ձևավորել միջանձնային և միջազգային էթիկետային հաղորդակցության ունակություններ և հմտություններ, սովորեցնել դրսևորել էմպաթիա և հանդուրժողություն միջմշակութային հաղորդակցության մեջ.

Ներկայացնել նաև ուսանողներին «էթիկա» և «էթիկետ» հասկացությունները, դրանց ընդհանրություններն ու առանձնահատկությունները, էթիկետի տեսակները: Սովորեցնել գրագետ կիրառել հաղորդակցության վերբալ, պարավերբալ և ոչ վերբալ միջոցները միջանձնային և միջազգային հարաբերություններում՝ հաշվի առնելով ազգային առանձնահատկությունները: Բացահայտել միջմշակութային ձախողումները և դրանց հաղթահարման ուղիները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը .

1. կիմանա.

1.1 Էթիկետի պատմությանը վերաբերող տեղեկատվություն՝ սկսած հին դարերից մինչև ժամանակակից շրջանը,

1.2 Էթիկետային վերբալ և ոչ վերբալ բանաձևերի յուրահատկությունները, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները տարբեր երկրներում,

1.3 Դիվանագիտական էթիկետի և արարողակարգի կիրառումը ժամանակակից պրակտիկայում,

1.4 Մշակութային արժեքների համակարգը տարբեր ժողովուրդների մոտ /ինդիվիդուալիստական և կոլեկտիվիստական, մոնոքրոմ և պոլիքրոմ

մշակույթներ/, դրա դերը և վարքի սոցիալ-հոգեբանական մեխանիզմների արտացոլումը միջմշակութային հաղորդակցության մեջ:

2. կկարողանա հասկանալ հաղորդակցման անհաջողությունների և ձախողումների պատճառները որպես սոցիալ-մշակութային և ազգային կարծրատիպերի հետևանք:

3. կտիրապետի էթիկետի և միջմշակութային հաղորդակցության հիմունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ «Էթիկետ» հասկացությունը: Ընդհանուր դրույթներ: Էթիկետի առաջացման և զարգացման պատմություն: **Թեմա 2՝** Էթիկետի տեսակները. ընդհանուր քաղաքացիական, միջազգային, դիվանագիտական, բիզնես, ցանցային և այլն: **Թեմա 3՝** Էթիկետի ազգային յուրահատկությունները: Համեմատական գուգահեռներ: Ընդհանրություններ և տարբերություններ: **Թեմա 4՝** Խոսքի /վերբալ/ էթիկետ: Էթիկետային կաղապարներ: **Թեմա 5՝** Ոչ վերբալ էթիկետ և հաղորդակցություն /ժեստեր, դիմաշարժություն, աչքերի կոնտակտ, հաղորդակցության հեռավորություն: **Թեմա 6.** Դիվանագիտական էթիկետ և արարողակարգ: Դրանց իրագործումը ժամանակակից պրակտիկայում: **Թեմա 7՝** Միջմշակութային հաղորդակցություն: Մշակույթ և վարք: Մշակութային արժեքները և դրանց դերը միջմշակութային հաղորդակցության մեջ: **Թեմա 8՝** ՄՄՀ ժամանակակից արտասահմանյան տեսություններ /Է.Հոլլ, Գ.Հոֆստեդե, Է.Հիրշ/:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները անցկացվում են ուսանողի գրավոր աշխատանքների ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՄԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ « _____ »

Ուսանող

Ընդունվել է մագիստրատուրա

ազգանուն

, 20__ թ.

անուն, հայրանուն

Նախորդ որակավորումը

Շնորհված նախորդ որակավորումը

մասնագիտությունը

մասնագիտացումը

ավարտած բուհը

, 20__ թ.

Մագիստրոսական

«Շնորհված է մագիստրոսի որակավորում»:

մասնագիտությունը

մասնագիտացումը

, 20__ թ.

«Ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագիրը ստուգված է»:

Ուսումնական խորհրդատու՝

Ծրագրի ղեկավար՝

ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում

ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում

ստորագրություն

ստորագրություն

, 20__ թ.

, 20__ թ.

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ (72 կրեդիտ)

Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ

(6 կրեդիտ)

Դասընթաց/Կրթական մոդուլ

Կրեդիտը /
Գնահատ.

Բացթողում /
Ավելացում *

Կիսամ./
Տարի

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում

3

Ա

Մասնագիտության փիլիսոփայական հարցեր

3

Ա

Լրացական դասընթացներ

(0 կրեդիտ)

Դասընթաց/Կրթական մոդուլ

Կրեդիտը /
Գնահատ.

Բացթողում /
Ավելացում *

Կիսամ./
Տարի

Անգլերեն

0

Ա

Տիրոջ սային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ

(48 կրեդիտ)

Դասընթաց/Կրթական մոդուլ

Կրեդիտը /
Գնահատ.

Բացթողում /
Ավելացում *

Կիսամ./
Տարի

Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ				(18 կրեդիտ)	
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.	Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ (48 կրեդիտ)					
Գիտահետազոտական հատվածի բաղադրիչներ				(48 կրեդիտ)	
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.	Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի	
	Գիտական ղեկավարի սեմինար	12		Ա/Գ	
	Գիտահետազոտական աշխատանք	18		Ա/Գ	
	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3		Գ	
	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3		Գ	
	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12		Գ	

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ` 120 կրեդիտ

Ուսանող՝ _____
ստորագրություն

_____, 20__թ.

Ծանոթություն.* - Խնդրվում է դասընթացի «Բացթողում/Ավելացում» հաստատված ձևաթերթի պատճեն կցել սույն անհատական ծրագրին:

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

**ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

(լրացվում է միայն անհրաժեշտության դեպքում)

Ուսանող	Մագիստրոսի ծրագրի անվանումը
_____ ազգանուն	_____ մասնագիտություն
_____ անուն՝ հայրանուն	_____

§ Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունը հաստատված է | :

Ուսումնական խորհրդատու՝	Ծրագրի ղեկավար՝
_____ ազգանուն՝ անուն՝ գիտ․ աստ․ կոչում	_____ ազգանուն՝ անուն՝ գիտ․ աստ․ կոչում
_____ ստորագրություն	_____ ստորագրություն
_____, 20__թ.	_____, 20__թ.

Կրթական մոդուլի թվանիշը և անվանումը	Կրեդիտ	Բացթողում/ Ավելացում	Կիսամյակ/ Տարի
Ընդամենը		կրեդիտ	

Ուսանող՝ _____
ստորագրություն

_____, 20__թ.

ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ N _____

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր Գրանցման № _____ « » _____ 20 թ.

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն
ՄՏԱ080212029	Ավանեայան Ռեզինա Համլետի
Մասնագիտություն (մասնագիտացում)	
080200 Կառավարում	

1-ին կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2014 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/ 1	-	Ստ.	-
05/M02	Տեղեկատ. տեխն. մասնագիտ. հետազոտություններում	3	Լավ	15
16/M01	Մասնագիտ. արդի հիմնախնդ., փիլիսոփ. հարցեր	3	Լավ	15
XX/MXX	Դասընթաց – 1	3	Բավ.	10
XX/MXX	Դասընթաց – 2	3	Բավ.	11
XX/MXX	Դասընթաց – 3	3	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 4	4	Բավ.	10
XX/MXX	Դասընթաց – 5	4	Լավ	13
XX/MXX	Դասընթաց – 6	4	Լավ	17
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 1	3	Ստ.	-
Գումարային կրեդիտներ		30	Գնահատված կրեդիտներ	
		30	27	
		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
		370		13.70

Ընդհանրացված արդյունքները 2014 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
30	27	370	13.70

2-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2015 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/ 2	-	Ստ.	-
XX/MXX	Դասընթաց – 7	3	Լավ	17
XX/MXX	Դասընթաց – 8	3	Բավ.	8
XX/MXX	Դասընթաց – 9	3	Գեր.	20
XX/MXX	Դասընթաց – 10	4	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 11	3	Լավ	13
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 2	3	Ստ.	-
XX/MXX	Դասընթաց – 12	4	Բավ.	8
XX/MXX	Դասընթաց – 13	4	Լավ	14
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 1	3	Ստ.	-
Գումարային կրեդիտներ		30	Գնահատված կրեդիտներ	
		30	27	
		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
		370		13.70

30	24	338	14.08
----	----	-----	-------

Ընդհանրացված արդյունքները 2015 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
60	51	708	13.88

3-րդ կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2015 թ.				
Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XX/MXX	Դասընթաց – 14	3	Գեր.	18
XX/MXX	Դասընթաց – 15	3	Լավ	17
XX/MXX	Դասընթաց – 16	3	Լավ	16
XX/MXX	Դասընթաց – 17	3	Լավ	15
XX/MXX	Դասընթաց – 18	3	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 19	3	Բավ.	9
XX/MXX	Դասընթաց – 20	3	Լավ	13
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 3	3	Մտ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 2	6	Մտ.	-
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
30	21	321	15.29	

Ընդհանրացված արդյունքները 2015 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
90	72	1029	14.29

4-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2016 թ.				
Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XX/MXX	Գիտական ղեկավարի սեմինար 4	3	Մտ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	Մտ.	-
XX/MXX	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3	Մտ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 3	9	Մտ.	-
XX/MXX	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12	Գեր.	18
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
30	12	216	18.00	

Ընդհանրացված արդյունքները 2016 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
120	84	1245	14.82

Ամփոփիչ արդյունքներ			
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Արդյունարար վարկանիշային միավորներ	Արդյունարար ՄՈԳ
120	84	1245	14.82

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՎԵՐՁԸ
ԱՆՎԱՎԵՐ Է ԱՌԱՆՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՆԻՔԻ

Տեսուչ _____

Ամբիոնի վարիչ _____

Ուս. մասի պետ _____

ՀՀ ԳԱՍ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Ուսանող՝
Ազգանուն, անուն, հայրանուն _____
Մասնագիտություն, խումբ _____
Թեզի թեմա _____

Գիտական ղեկավար _____
(ազգանուն, անուն, գիտ. աստ. կոչում)

Անփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ՝
Ազգանուն, անուն _____
Գիտական աստիճան, կոչում _____
Պաշտոն _____

Թեզի գնահատման արդյունքներն ըստ սահմանված
որակական չափանիշների

Թիվ	Հանձնաժողովի կազմը (ազգանուն, անուն)	Գնահատման միավորն ըստ սահմանված որակական չափանիշների				Ստորագրու- թյուն
		1	2	3	4	
Գնահատման միջին միավորը						

Գնահատման միջին արդյունքներն ըստ որակական չափանիշների

Թիվ	Որակական չափանիշ	Գնահատման միավորի սահմանված չափաքանակը	Գնահատման միջին միավորը	Գումարային միավորը	Գնահատ ականը
1	Արդիականությունը (նորույթ)	6			
2	Ինքնուրույնության աստիճանը	6			
3	Զնակերպման որակը	4			
4	Ներկայացման որակը	4			

Գնահատականն ըստ գումարային միավորի

Գումարային միավորը	
Գնահատականը	

Անփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովը որոշում է՝
Մագիստրոսի որակավորման աստիճան (դիպլոմ) շնորհելու վերաբերյալ

Հանձնաժողովի նախագահ _____

(ստորագրություն)

«_____» _____ 2014 թ.